

PARADOKSALNO SEKULARNO GLASILO DRUŠTVA ZA ZNANSTVENU FANTASTIKU SFERA

135

SFERAKON 2018 Specijal - Dječji radovi

Hrčkorog, Stella Sumić, 8.r. OŠ - SE San Nicolo LIADO, Rijeka

U OVOM BROJU:

Stella Sumić Hrčkorog (likovni rad)	(unutarnje korice)
Bruna Prostran Izvanzemaljac u mojoj čarapi	3
Petra Hartney Pahuljice od duge	6
Barbara Bosanac Vidimo se u A	8
Valnea Jurković Džepna elektrana (likovni rad)	18
Roko Radek Izvanzemaljac u mojoj čarapi (likovni rad)	20
Tereza Ljumeži Svemirski trampolin (likovni rad)	21
Emily Cunjak Kolektivna iluzija (likovni rad)	22
Lucija Malčić Zapisano u povijesti Zemlje	26
Hana Perinić Geni na popustu	29
Marta Novaković Agencija za lažne vijesti	37
Tin Krupilnicki Dolaze! (scena iz filma)	(unutarnje korice)
Mirta Mihac Ispod površine (likovni rad)	(stražnje korice)

PARSEK je paradoksalno sekularno glasilo SFere, Društva za znanstvenu fantastiku, IV. Podbrežje 5, Zagreb. Izlazi kvartalno i još ponekad.

Uredio i prelomio: Mirko Karas **Dizajn:** Zrinka Denić
Svi prilozi vlasništvo i copyrighy autora.

Naslovница: *Džepna elektrana* (detalj), Valnea Jurković
8.r. OS Centar, Rijeka

Parsek na webu: parsek.sfera.hr
Kontakt: parsek@sfera.hr

PARSEK je glasanjem European Science Fiction Society na Euroconu 2011. u Stockholmu proglašen najboljim europskim SF fanzinom 2011. godine.

Parsek je sufinanciran sredstvima grada Zagreba.

Uvodnici...

Iako svake godine pišemo kako je na natječaj došlo jako puno radova, ove godine ih je bilo toliko da nismo žiriranje mogli obaviti u jednom komadu, već se žiri morao sastati nekoliko puta budući da smo svima željeli posvetiti jednaku pažnju. Na natječaj je pristiglo 1710 radova, od čega 300 literarnih, 1405 likovnih te 5 filmskih.

Apsolutno smo oduševljeni ovakvim odazivom i čestitamo svim dobitnicima! Nadamo se da ćete se i dalje nastavljati javljati na natječaj s ovako kvalitetnim radovima. Rado bismo ih imali priliku vidjeti i češće pa vaše radove možete slati i za SFeraKonsku zbirku i Parsek (koji je otvoren čitave godine).

U žiriju su, osim predsjednice, bili Ana Marija Lončar, Marija Anušić, Patricija Kefelja, Petar Mamić, Tamara Čaušević i Tea Križanec te asistentice Ana Miljanić, Gabrijela Rogan i Tamara Jakopović.

Kao i uvijek, SFerin fanzin „Parsek“ donosi vam najbolje od najboljih, prvonagrađene u svakoj tematskoj kategoriji. Uživajte u ovim maštovitim i kreativnim radovima!

Zagreb, 3. svibnja 2018

Paula Borošak
Predsjednica žirija za dodjelu SFERICA

Štovani štioče,

Započeo sam pisati uvodnik i shvatio da se ponavljam. Stiglo nam je mnogo zanimljivih priča, iz škola širom hrvatske. Vi volite pisati, to nije novost.

Novost nije niti činjenica da će klinci koji dobiju zanimljivu temu napisati o njoj izvrsnu priču kakvu od njih nikad ne bi očekivali (mali mij profesorima hrvatskog jezika na zadaćnice).

Novost je da se u trenutku dok se urednici "odraslih" izdanja slažu kako nam pisci pišu sve manje, tmurnije i lošije, na dječjem natječaju pojavljuje sva sila svježih, optimističnih radova, koji po kvaliteti šiju i neke odrasle objavljene autore!

Ili možda to nije ništa nova? Kako se kaže, *Na mladima svijet ostaje!* (Praf im budi, huligani jedni, dodao bi moj djed). I zato, ekipo, čitajte i pišite i dalje, zabavite se i šaljite nam svoje priče! Ne samo za SFERICE! Pišite ih za fanzine, pišite ih za natječaje, pišite za sebe!

Ako nastavite dalje kako ste krenuli, čitatelji vam ne ginu!

Zagreb, 5 svibnja 2018.
Mirko Karas
Urednik

Svaki put kad otvorim mašinu za pranje rublja ili kopam po svom ormaru, pitam se kamo su nestale sve desne čarape? Zašto uvijek mogu naći samo pet lijevih čarapa? Bruna, čini mi se, zna zašto!

Izvanzemaljac u mojoj čarapi

Bruna Prostran

4.r., O.Š. Jure Kaštelana, Zagreb

Ispričat će vam jednu priču. Kad sam bila mala poznavala sam jednog dječaka. Zvao se Filip. Bio je jako mističan. I lukav. Volio seigrati i uvijek je bio veseo. Ovako je počelo...

„Dušo, tvoje čarape su posvuda, pospremi ih, molim te. Ne želim svaki dan mirišati smrad tvojih čarapa!“ ljutito će mama.

Filip pokupi svoje čarape te zastenje: „Zašto ih ti jednostavno ne opereš?“

Mama pošalje Filipa u sobu te mu predloži da razmisli o pospremanju svojih čarapa. Filip je razmišljao i razmišljao o čarapama baš onako kako mu je mama predložila.

„Znam“, poviće, „kreirat će vlastiti par čarapa!“ Počeo je rezati sa škarama svoje čarape da uzme dijelove za svoje kreirane. Kad ih je napokon završio pokazao ih je mami. „Zar nisu predivne?“ upita Filip mamu.

„Uf, ove smrde više nego sve tvoje zajedno!“ zgadi se mama.

Filip otide tužno u sobu. Sljedeće jutro probudi se sav ljepljiv od nekakve crne sluzi.

„Odvratno, što je ovo?“ začudi se.

Dok je skidao sluz sa sebe čuo je neko piskutanje:

„Hi, hi, hi, hi, hi! Pojest će sve čarape koje nađem. Samo moram smisliti kako da malca pa da mi da sve svoje čarape.“

„Ti kužiš da ja tebe čujem. Tko si ti uopće?“

„Ja sam ti izvanzemaljac!!! Oh, već si trebao početi bježati ali nema veze. Ja sam s Lenixa. To je planet prekriven crnom ljigom. O, da! Zaboravio sam, zovem se Picko i trebam tvoju pomoć. Naš planet su napala bića koja se zovu Won. Ti i ja se moramo vratiti u prošlost popraviti sve pogreške.“

„Naravno da će ti pomoći. Prijatelji prijateljima pomažu, zar ne?“

„Valjda“, nesigurno reče Picko.

„Što čekaš? Moramo spasiti tvoj svijet!“

I tako su Filip i Picko krenuli u avanturu...

Picek je Filipa odveo do vremeplova. Velikog crnog portala. U početku se dječak prepao no mali izvanzemaljac se spotaknuo te ga gurnuo. Filip se jako čudio vremeplovu. Taj vremeplov je više sličio na običnu svemirsku letjelicu. No, nešto mu je bilo čudno i sumnjivo. Imao je predosjećaj da ga Picko vara.

„Siguran si da je ovo vremeplov, Picko?“

„Pa naravno da je!!!“ nesigurno i nervozno

reče.

Mislite li i vi dragi čitatelji da je Picko varalica? Ako želite saznati reći će vam. Ali tek kasnije...

Picko je povukao posebnu ručkicu te se cijeli stroj upadio. „Reći će ti tajnu,“ reče Picko. „Ovo nije obični vremeplov, može nas vratiti kroz vrijeme a može nas i odvesti na bilo koji planet!“

Tako su se Picko i Filip uputili prema Lenixu. To je stvarno bio planet prekriven crnom ljigom.

„Kako bismo ispravili prvu pogrešku moraš mi napraviti one turbo-čarape, kako god da se zovu.“

„Dobro, a koju to pogrešku moramo ispraviti?“ zapita se Filip.

Picko mu je ispričao kako nisu imali dovoljno ukusnih čarapa da se hrane pa su krali materijale s Wona. Filip je shvatio Pickovu priču te se odmah bacio na posao. Uvijek bi mu falio koji materijal pa je Picko trčao posvuda. Prvo je išao po nekakve boje, pa je išao po još čarapa... No kad su napravili dovoljno turbo-čarapa kako ih Picko zove, Filip se upita: „A što ćemo sad?“

„Sad ove čarape moramo odnijeti kralju Lenixa.“

Krenuli su kod kralja. Dvorac mu je bio kao pješčani ali prekriven crnom ljigom.

„Gospodine, doveo sam vam nešto odnosno nekoga.“

Picko i Gospodin Veličanstveni otišli su u kraljevsku sobu da popričaju nasamo. A onda... Došao je trenutak da saznamete je li Picko varalica. Gospodin Veličanstveni izašao je iz sobe. Nećete vjerovati što se tada dogodilo...

„Strpajte dječaka u kavez,“ reče Veličanstveni. „Picko, sada si sloboden. Platit će svoj dug.“ „Hvala vam Gospodine! Tako sam sretan!“

Dječak iz kaveza uzrujano vikne: „Lagao si mi Picko! Vjerovao sam ti, mislio sam da smo prijatelji!“

„Teško je naći prave prijatelje dječače. No koga briga sada za to, baci se na posao, do sutra moraš napraviti sto tisuća turbo-čarapa“, reče Veličanstveni.

Dječak mu odbrusi te kaže: „Ma koga briga za tebe i te tvoje turbo glupe čarape!“

Prepirali su se cijelo vrijeme i tako sve dok ona nije došla... Kraljica Lenixa.

„Što se ovdje zbiva? Zašto vičete? Morate me poštovati. Ja sam kraljica Lenixa.“

Baš kad je Filip mislio da će ga kraljica spasiti ona se pokazala kao umišljena diva. No nije gubio nadu.

U Pickovom pogledu je video razočarenje. Što ako ga Picko odluči spasiti, a Filip mu neće vjerovati jer ga je već jednom izdao i prevario. Moglo bi se puno toga dogoditi. Filip je uporno odbijao raditi turbo-čarape. Nije ni riječ smio pisnuti zbog kraljice. Upozorila je i Veličanstvenog i Filipa da će dobiti veliku kaznu zbog nepoštivanja njezinog mira. Filipu je naredila da hitno krene izradivati čarape zbog sigurnosti njezinog naroda i Filip je iako nije sasvim to razumio, krenuo raditi čarape.

Nakon nekoliko dana čula se neka buka izvana. „Što se to čuje?“ upita Filip. „Svi stanovnici Lenixa, odmah u zaklon! Woni nas napadaju!“ uznemiri se Veličanstveni. Filipu je bilo čudno to što su ih Woni ipak napali, baš kako je Picko rekao. Ništa mu nije bilo jasno.

Svi stanovnici Lenixa počeli su se skrивati u turbo čarape koje je Filip izradio. Čak se jedan uvukao u Filipove čarape. „Što? Izvanzemaljac u mojoj čarapi? A ne, sad mi vas je dosta!“ razlјuti se Filip. Úzeo je izvanzemaljca iz svoje čarape te ga je skoro bacio i razlijepio od zid, no javio se glasić: „Pusti me to sam ja, Picko!“

„A, vidi stvarno to si ti. Ipak mi nisi skroz lagao. Bolje išta nego ništa.“

Picko i Filip potrcali su do svemirske letjelice. Brže bolje su se ukrcali te pobjegli na Zemlju. Sakrili su se u Filipovu kuću. Inače, kad biste otišli u svemir i vratili se za mjesec dana na zemlji bi prošlo par godina, ali u ovom je slučaju drugačije. Filip je u svemiru bio oko mjesec dana, a na Zemlji je prošlo deset minuta. To je Picko objasnio Filipu. Filip je bio sretan jer mama neće ni primijetiti koliko ga dugo nije bilo.

„Tvoj svijet je uništen“, kaže Filip.

„Nema veze, taj planet je zasluzio uništenje. Ionako su oni negativci u svemiru.“

„Kako to misliš „oni“?“

„Ovaj... Moram ti nešto reći...“

Ne znam jeste li uopće shvatili što se ovđe dogodilo, ali sigurno vas zanima što je bilo dalje.

Picko je imao neki upravljač skriven u svojoj plavoj čizmici. Pritisnuo je gumbić te mu se promjenio oblik i boja, bio je šaren i imao je krila. Izgledao je poput male svjetleće zvjezdice što leti.

„Ja sam sa planeta Wona i zapravo se zovem Robert. Svi me zovu Robi. Ljutiš se, zar ne?“

„Zapravo se ne ljutim. Iznenaden sam. Zašto si onda trebao moju pomoć?“

„Vidiš, Woni su pozitivci i htjeli smo uništiti Lenixe, negativce. Jedan su me dan poslali na Lenix prorušenog da saznam njihov izvor života. To su bile čarape. Kralj i kraljica Lenixa su me uočili kako kradem čarape te sam dobio kaznu. No nisu znali da ja nisam Picko. Nikad ne bi nikoga nazvao Picko. To je najgluplje ime koje sam ikada čuo. No vratimo se na ono što sam ti govorio. Dobio sam kaznu da moram donijeti puno

kvalitetnih čarapa. Zato sam tebi lagao. No nisam znao da će te kralj zarobiti. Evo otprilike je to to.“

„Sad mi sve ima smisla... Pa otpririke,“ reče Filip.

„Ja se moram vratiti na svoj planet, Filipe.“

„Znam, ali prije nego što odeš se možemoigrati. Ali vani.“

Robert se složio s idejom te su otišli van na igru. Čak su maznuli mamine kekse. To je bila kao oproštajna zabava. A zapravo je i bila oproštajna zabava jer je izvanzemaljac morao ići.

Robert je uzeo svoje stvari te ih je nagurao u svoju letjelicu.

„Nadam se da će ti život biti lijep, Filipe.“

„Pa zašto ne bi bio, uz ovoliko avanturu. Znaš li po čemu ču te pamtiti?“

„Ne znam, po čemu?“

„Po tome što si ti izvanzemaljac u mojoj čarapi.“

„Hvala ti Filipe, vidjet ćemo se opet!“

„Obećaješ?“

„Obećajem! A sad, zbogom!“ Odletio je.

Dječak nije bio baš sretan. No upoznat će on još puno prijatelja. Legao je u krevet te zaspao. „Ahhh. Joj, tako sam umoran. Gdje je crna liga? Ne, ovo ne može biti san, ne može!!“

Filip ne zna je li ovo što je doživio bila stvarnost. Možda je ovo bio san. Ali ako je ovo san, tko sam ja? Tko to prepričava cijelu priču? Možda sam ja izvanzemaljac u čarapi?!“

To nikada nećete znati...

Neke stvari uzimamo zdravo za gotovo. Kišu, na primjer. I snijeg.... A kad ih više ne bude bilo? Što ćemo tad?

Petra nas upozorava što možemo izgubiti nepažnjom, ali nam i pruža nadu...

Pahuljice od duge

Petra Hartney

4.r., O.Š. Augusta Harambašića, Zagreb

Podne je. Danas će se proslaviti 10 000. godina. Čovječanstvo se mijenjalo tijekom brzo prohujalih godina. Znam svaki najmanji detalj iz povijesti. Bio taj detalj manji od jednomilimetarske kapsule ili veći od svemira.

Povjesničar sam. I znam da su ljudi prije išli u škole umjesto da znanje injekcijom ubrizgavaju u svoje moždane stanice. Znam da su ljudi prije ratovali i pritom sve uništavali. A danas samo isključe izvore energije svojim protivnicima. Znadem da su se ljudi prije više kretali nego mi jer nisu imali robote za vježbanje. Ali sam tužan što nemamo snijeg.

Nakon mukotrpnih sto godina učenja povijesti u jedinoj školi na svijetu odlučio sam se domaći takozvanog snijega. Godinama sam proučavao krhke fosile ledenih balerina ne bih li pronašao način da zabavim dječicu i da im unesem veselje u život.

Došao sa do brilljantne zamisli. Posjetit ču profesora Lexusa. On zna kako stvoriti kišu. To je učinio davno nakon što je isparila sva

voda svijeta. On i njegova domišljata skupina smislili su načine kako vratiti kristalne kapljice vode koje su padale s tada još uvijek tirkizno-plavog neba.

Na brzinu sam se odjenuo, stavio hranjivu kapsulu u usta i uskočio u transport. Sjeo sam na aluminijsku stolicu, a sve oko mene zablijestilo je zasljepljujućim sjajem. Sišao sam na stanici i ugledao meni svakodnevni, a ljudima iz dvije tisućitih neobičan prizor. Nedostatak sunca i stalna pomrčina. Neki mali limeni, star oko dvije tisuće godina, poveo me vijugavim hodnicima do profesora. Ubrzo sam se našao u prostranoj prostoriji. Tamo sam ugledao nisku priliku od stotinjak centimetara s glomaznim mišićima i povećom bradom. Skroz me prijateljski pogledao jer smo nas dvojica bili dobri znanci. Zajedno smo učili u istoj školi te smo zajedno radili na mnogim projektima. Uključujući i pokus s kišom.

Nakon trideset sekundi razgovora ozlojeđen sam izišao iz njegovog doma. Nije mi mogao pomoći. On je morao modificirati kišu, ne bi li padala kad on to zaželi, a ja sam krenuo kući. Ušao sam u transport

jedva gledajući ispred sebe. I dalje ne gledajući, izašao sam van i čekao da me moj veliki limeni prijatelj otprati u spavaču odaju.

Uznemirila me galama i buka izvana. Pogledao sam kroz jedan od vidnih otvora i zaprepastio se. Očekivao sam paradu robota koji plešu dok ih ljudi gledaju. Umjesto toga ugledao sam dugu. Duga je bila veća od svemira, raznobojna i šarena. Crvena boja isticala se najviše, dok je žuta nalikovala na boju limuna. Zelena je sličila na rijetke vlati trave, a ljubičasta je kao najfinija šljiva isticala

ljepotu duge. No, to nije bilo sve. Ugledao sam i elegantne, lagane, lepršave, lakše od pera, kristalne... Pahuljice. Izgledale su ljepše nego što sam ih zamišljaо. Padale su na najžešćem suncu koje je reflektiralo dugu i stvaralo neopisivo lijep prizor.

Bio sam sretan. Shvatio sam zašto je snijeg pao. I znam kada će opet pasti. Svakih 10 000 godina na nebū će se pojavitи tako veličanstvena duga i padat će predivne šarene pahuljice od duge.

Kad pričamo o davno zaboravljenim gradovima nestalim s lica Zemlje, neka imena će se pojaviti baš svaki put. Kako su ta mjesta nestala? Zašto su zaboravljena?

Barbara nas vodi u jedno od tih mjesta (ne, neću vam, otkriti ime grada, otkrijte ga sami), u kojima se taloži sve ono što smo i sami zaboravili...

Vidimo se u A

Barbara Bosanac

8.r., OŠ Dubovac, Karlovac

I.

I prije nego li je otvorila oči, Ema je znala da nešto nije u redu. Rekla joj je to mrtva tišina koja joj je stvarala osjećaj nelagode i panike duboko u trbuhi. Otvorila je oči. Ono što je vidjela samo je potvrdilo ono što je tišina najavila. Bila je sama. Ustala je s mokre trave i stresla zemlju s odjeće ogledavajući se oko sebe. Nalazila se na polju iznad grada. Na jednom velikom, prostranom polju koje je bilo okruženo drvećem. Na tome bi se polju postavio cirkus i lunapark dva puta u godini. Sve joj se to činilo čudnim, ali ono što joj je utjeralo strah u kosti bilo je to da se nije sjećala kako je dospjela na to polje. Nije se sjećala zašto je maločas spavala na travi. Samo je znala da nije više htjela stajati nasred polja. Ogledala se oko sebe. Nebo je bilo mračno, tamne plave boje koja se na nekim mjestima mijenjala u svjetlige nijanse. Nije bilo niti jedne zvijezde, a iznenadila se i što nigdje nije mogla pronaći mjesec. Odlučila je spustiti se prema gradu i uhvatiti bus koji vozi do njezine četvrti. Spuštajući se niz brdo, osjetila je kako nešto lupa u njezinom rukšaku. Bio je to njen fotić i još kojekakve sitnice koje je nosila svugdje sa sobom.

Njeno prčkanje po torbi prekinulo je šuštanje koje je dolazilo negdje iza nje. Prije nego je stigla reagirati, nešto ju je zgrabilo za nadlakticu.

Ema se okrenula uz vrisak zbog čega je njezin napadač ispustio njenu ruku. Već je bila spremna pobjeći, ali pogledavši bolje, razaznala je poznatu figuru. „Nikola!“ izderala se na njega u nevjericu.

„Ema?“ upitao ju je kako joj se približavao.

„Preplašio si me! Što ti uopće radiš ovdje?“ viknula je.

„Mogao bih te pitati istu stvar, Šmekerice“, podsmjehnuo se.

Da nije bilo bitnijih stvari oko kojih se trebalo pobrinuti, Ema bi mu najvjerojatnije opalila jednu zidarsku po lijevom obrazu. Ema ga nije vidjela od kako su završili osnovnu, a od tada je već prošlo skoro šest mjeseci. Nije joj bilo dragو što ga vidi jer joj nije nedostajao. Blago rečeno nije ga voljela i bila je posvađana s njim od petog osnovne. Ema je skrenula pogled jer je znala da će, ako ga nastavi gledati, do nje doprijeti bujica

misli koju ne može zaustaviti. A nije se htjela prisjetiti ničega vezano uz Nikolu jer ga je mrzila. Ema je znala da je glupo mrziti nekoga zbog puke svađe, ali Nikola joj nije davao nikakvog povoda za pomirenjem.

„Što *ti* uopće radiš ovdje?“ upitala je kako bi prekinula tišinu.

„Rekla si *ti* kao da sam neka gamad“, nasmijao se. „Zar nismo rivalstvo ostavili u osnovnoj?“

„Ne, samo sam se maknula od tebe.“

„Ne misliš valjda tako?“ pravio se uvrijeđen.

„Nemoj mi tu glumatati. Znaš da smo oboje jedva čekali da se maknemo jedno od drugog“, rekla je Ema.

„Ja ne znam za tebe, ali baš si mi falila ove godine“, rekao je, a u glasu mu se lagano mogao prepoznati sarkazam.

„Zar stvarno? Nisi našao nikoga drugoga koga bi mogao provocirati?“

„Ti znaš da su moje provokacije posvećene samo tebi, Šmekerice!“ dobacio je.

„Već sam ti rekla da me ne zoveš tako. Imam ja ime, znaš?“ odbrusila je i zagrizla donju usnu.

„Ma daj, Šmekerice, tako te zovem oduvijek i prije ti nije smetalo“, nasmijao se vidjevši da ga ne podnosi.

„Prije smo bili prijatelji“, odbrusila je Ema.

„Zar sada nismo?“ pravio se uvrijeđen.

„Šuti“, rekla je Ema, „i daj mi već jednom reci zašto smo na ovom polju?“

„Rado, ali mislim da si *ti* ta koja bi trebala

objašnjavati. Ja sam jednako zbumjen kao i ti. Probüdil sam se iza drveća i krenuo prema polju gdje sam vido bio. Ne sjećam se kako sam dospio ovdje niti zašto smo nas dvoje tu obučeni kao neki ludaci“, rekao je odmjerivši Emu. Podosta se promijenila otkako ju je zadnji put vido. Kosu joj je bila duža, a i naraslja je malo. Ema je tek tada obratila pozornost na njihovu odjeću. Nikola je bio odjeven u neki improvizirani kostim vampira. Bio je sav u crnom, a lice mu je bilo namazano bijelom bojom. Preko ramena je prebacio svoju staru avijatičarsku jaknu od kože koju je uvijek nosio. Kosu je podignuo koristeći gel. Čak je nanio i malo umjetne krvi na donju usnicu i dvije crvene točkice na vrat koje su predstavljale vampirski ugriz.

„Vampir, stvarno?“ podignula je obrve.

„Odlično izgledam, znam. Nekako sam bolji kao vampir, zar ne, Šmekerice?“ nasmijao se Nikola.

„Ne. Sumrak Saga mi je zgrozila svaku pomisao na vampira, čak i Drakulu“, rekla je.

„Nisi ni ti ništa bolja“, odvratio je Nikola, a ona je samo nervozno pogledala što to nosi.

I ona je imala nekakvu verziju kostima. Kosu joj je bila svezana tako da su prednji pramenovi bili skupljeni u dvije pundice, a ostala kosa bila je raspuštena. Nosila je crne tenisice, najlonke, majicu s logotipom NASA-e te suknju i jaknu koje su bile načinjene od neke fluorescentne tkanine metalnog sjaja. Nije si mogla vidjeti lice, ali je pretpostavila da je bilo našminkano nekako čudno.

„Rekla bih da sam vanzemaljac. Ne znam.“ slegnula je ramenima.

„Kako ne znaš, pa *ti* si se oblačila“, rekao je.

„Ni ja se ne sjećam zašto smo ovdje“,

rekla je brzo.

„Kako to misliš, pa ti ne možeš...“, započeo je Nikola.

„Znam!“ ubacila se Ema. „Ali nekako sam uspjela zaboraviti.“

„I kakav je osjećaj?“ upitao je.

„Grozan! Želim naći odgovore čim prije“, rekla je i zakoračila. „Idemo u grad, ne mogu više biti ovdje. Idemo natrag gdje ima ljudi.“

„Ti bi u grad, ovakva? Zar ti nije nimalo čudno što se ničega ne sjećaš? Ne možeš samo tako otići kući!“ viknuo je za njom Nikola.

„A što bi ti? Kako ne razumiješ? Ovo je najvjerojatnije samo san!“ odvratila je Ema.

„Hoćeš da te uštupnem?“ pitao je Nikola. „Zašto bi ti sanjala mene?“

„Ne bih, ali što onda predlažeš?“ rekla je.

„Ne moraš mi vjerovati, ali samo na sekundu skreni pogled prema gradu. Čini li ti se sve normalno?“ upitao je Emu.

Ema je nevoljko pogledala zgrade koje su se nalazile kojih pola kilometra od njih. Na prvu su izgledale normalno, ali tamno je nebo otežavalo pomno promatranje. Tek kada su se dodatno približili, Ema je razaznala kako su njoj dobro poznate zgrade bile napola razrušene i prekrivene nečime nalik na hrđu i bilje. Grad je izgledao napušteno kao da su svi ljudi odjednom netragom nestali, a grad je progutala priroda. To da su sami, potvrdila je nepodnošljiva tišina i potpuni mrak u cijelome gradu. Kao da nije bilo svjetla. Kako su se sve više približavali gradu, tako se i nebo sve više plavilo i time najavljuvalo skoro svitanje.

„Što se to ovdje dogodilo?“ upitala je Ema.

„Nemam blagog pojma“, odgovorio je Nikola.

II.

„Ja znam“, rekao je nepoznat ženski glas negdje iza njih.

Nikola i Ema su se okrenuli samo kako bi ugledali visoku, bijedu ženu koja je stajala nekoliko metara dalje i promatrala ih. Bila je jako visoka i toliko mršava da je to graničilo s anoreksijom. Kosa joj je bila bijedо-siva, ali ona nije izgledala starije od trideset. Nosila je tamnoplavu haljinu koja je svojim krojem podsjećala na one koje su nosili stari Grci.

„Je li ova albino Kruela bila ovdje cijelo vrijeme?“ šapnuo je Nikola.

„Vjerojatno“, uzvratila je Ema.

„Ne bojte se. Uvjeravam vas da sam ovdje kako bih vam poželjela dobrodošlicu“, rekla je.

„Dobrodošlicu gdje? Gdje smo mi?“ upitao je Nikola.

„U Atlantidi“, odgovorila je kao da bi to trebalo biti očito.

„Mislite kao mitski, starogrčki grad koji je prema predaji potonuo u more nakon apokaliptičnog događaja?“ upitala je Ema dižući obrve u nevjericu.

„Da“, odgovorila je žena već lagano dosađujući se razgovorom.

„Ta vam je dobra. Sad nam slobodno recite čime ste nas to drogirali i gdje smo zapravo“, rekao je Nikola.

„Ne,“ uzvratila je Ema, „Atlantida je mit. Ne postoje nikakvi dokazi da je ikakav grad

sličan Atlantidi ikada postojao.“

„Što misliš, gdje si? Ako Atlantida ne postoji, objasni mi ovo“, rukom je pokazala prema ruševinama zgrada njihova rodнog grada.

„Mislim da si već shvatila kako vaša pravila ovdje ne vrijede“, rekla je žena.

„A tko ste vi? I zašto smo mi uopće tu?“ upitao je Nikola.

„Ja sam Alessia i ja vladam Atlantidom. Iako je na Zemljи, u Atlantidi ne vladaju isti zakoni. Postoji nekoliko takvih rupa u prostoru, a najveća je vama poznata kao Bermudski trokut. Mi ovdje živimo po drugim pravilima. Tako, na primjer, možemo živjeti ovdje iako je u ovoj kupoli već odavno nestalo kisika. Ta pravila odnose se i na vas dokle god boravite u Atlantidi“, rekla je pokazujući na svoj grad kao da je dragulj.

„Kakvoj kupoli?“ uspaničarila se Ema.

„Pa valjda znaš da je Atlantida pod vodom. Atlantida je natkrivena staklenom kupolom“, nasmiješila se.

„Hoćete reći da je ovo iznad nas voda, a ne nebo?“ pitao je Nikola.

„Da, ako se zagledate možete vidjeti ribe“, nadodala je Alessija.

„Da, ali kako smo dospjeli ovamo?“ pitala je Ema.

„Ponekad nam dođe pokoj putnik,“ vidjelo se da ju je Emino pitanje zasmetalо, „ali o tome ćemo kasnije. Mislim da bi sada bio vaš red da se predstavite.“

„Ja sam Ema, a ovo je Nikola“, pokazala je na njega, a u glasu joj se osjetila nelagoda.

„Samo izvoli“, uzdahnuo je Nikola

pripremajući se za ono što slijedi.

„Ovo je Nikola Rubić, rođen 18.7. Ima 15 godina i živi dvije ulice dalje od mene u drugoj zgradи s lijeva koja na sebi ima crveni grafit koji je nacrtao prošle godine 3. svibnja u 17 sati i 18 minuta. Živi na drugom katu, desni hodnik, zadnja vrata desno s velikom biljkom pored vratiju u koju skriva ključeve. Vrata su smeđa s naljepnicom *Hello Kitty* koju je zalijepila njegova mlađa sestra Katarina 6. kolovoza kada je imala 9 godina“, brzo je rekla Ema.

„Što je to bilo?“ pitala je Alessia.

„Pola mog života izrecitiranog u manje od minute. Sve je odlično kao i uvijek osim što me malo uznemirilo to što znaš gdje držim ključeve. Stvarno, Šmekerice, zvučiš kao uhoda. Mislim da bi bio red da ja pokušam reći nešto o tebi“, nasmijao se Nikola.

„Voljela bih to čuti“, rekla je Ema.

„Ovo je Ema Jutan, rođena 5.1., ne... 3.1. i tek je napunila 15. Zbog nekog razloga me ne voli, ali stalno provodi vrijeme sa mnom. Zašto je znala sve ovo o meni? Pa vidite ona pati od fotografskog pamćenja, a to...“, rekao je.

„Ja ću preuzeti“, zaustavila ga je Ema. „Imam eidetsko pamćenje, što je drugi i točniji naziv za fotografsko pamćenje. Pamtim svaki detalj svakog dana i mogu ga se sjetiti s punom preciznošću. Zato i ne znam kako je moguće da se ne sjećam dolaska ovamo“, uzdahnula je Ema, a Alessia se nasmiješila malo preširoko.

„I onda... žive li tu sirene i škrgavi ljudi ili je to ljudska izmišljotina koju Hollywood prodaje u svojim jeftinim filmovima?“ upitao je Nikola, a Alessia ga je odmjerila s gаđenjem.

„Ne, ovdje žive sasvim normalni ljudi“, rekla je skrenuvši pogled natrag na Emu koja joj se očito više svidjela. „Vjerojatno ste

umorni. Zašto ne krenemo prema gradu? Vjerujem da ćemo naći dvije sobice u nekom hotelu“, predložila je Alessia medenim glasom. Ema se krenula buniti i smišljati izgovore kako mora ići kući, ali u Alessinom glasu skrivalo se nešto što joj nije dalo da protestira te su njih troje zajedno krenuli niz brdo prema gradu. Ispostavilo se da je hotel o kojem je Alessia govorila zapravo bio olupina nekog starog parobroda. Iako je izvana izgledao kao da je u raspadnutom stanju, iznutra je izgledao kao svaki drugi hotel. Čim su ušli, Alessia je produžila za svojim poslom, a Emu i Nikolu do njihovih soba otpratio je sober. On je bio blijeđ poput Alessije, ali je izgledao mnogo zdravije. Nikola i Ema smješteni su u dvije sobice koje su se nalazile jedna preko puta druge. Ušavši u svoju sobu, Ema je i dalje bila pod Alessijinim utjecajem pa je bez razmišljanja legla u krevet i zaspala.

III.

Ema je zaboravila da je u Atlantidi. Zato se šokirala kada je otvorila oči i shvatila da nije u svojoj sobi. Još veći šok zadala joj je Alessia koja je stajala nasred sobe i gledala u Emu.

„Dobro jutro“, rekla joj je uz osmijeh koji je bio preširok da bi bio iskren.

„Dobro jutro...? Zašto me gledate dok spavam?“ upitala je Ema još pomalo smeteno.

„Hm, da. Nisam te htjela buditi“, skupila je oči, a glas joj je poprimio oštari ton.

„Jeste li me nešto trebali?“ Ema je ustala iz kreveta.

„Jesam. Zašto ne prošećeš sa mnom?“ predložila je.

„Naravno“, odgovorila je jer je znala da baš i nema izbora.

Na hodnik su izašle u tišini, a čim su počele hodati prema predvorju, Alessia je započela raspravu.

„Znaš li što Atlantida označava? Osim ovog mesta naravno?“ upitala je Emu.

„Nešto utopijski, savršenu civilizaciju, ali također i nešto izgubljeno.“

„Točno. To su pravila i uvjeti pod kojima živimo i postojimo. Što misliš kako preživljavamo ovdje pod staklenim zvonom bez sukoba? Jer smo savršena civilizacija. A kako uspijevamo ostati skriveni? Jer smo zaboravljeni“, rekla je Alessia s nekom sjetom u glasu.

„Ali niste zaboravljeni. Legenda o Atlantidi i dalje postoji. Oblikuje našu kulturu, i dalje je prisutna“, nadovezala se Ema.

„Naravno, legenda i dalje postoji, ali toliko je stara da nitko više ne zna što je stvarno, a što nadodano. Ljudi su zaboravili kako Atlantiđani izgledaju, što sve mogu. Zamijenili su nas sirenama, a Atlantida je postala podmorsko kraljevstvo“, rekla je.

„Pa zar nije?“ pogledala ju je Ema, a Alessia joj je uputila prijeteći pogled.

„Nije. Atlantida je odlagalište zaboravljenih stvari. Zaboravljene civilizacije, zaboravljeni ljudi, zaboravljeni potop i događaji, zaboravljena sjećanja. Sve to što ljudi zaborave dolazi ovdje. Cijeli grad je sagrađen na ljudskom zaboravu i to je naš teret i naš posao. Atlantida svakom izgleda drugačije, zato tebi i tvom delikventnom prijatelju izgleda kao vaš rodni grad. Mi se brinemo za sve zaboravljeno već tisućljećima, a zauzvrat, ljudi su zaboravili i nas. Naš grad poslan je u same dubine oceana, tamo gdje se zaboravi mogu nakupljati bez da ikoga ometaju“, završila je Alessia s lažnim mirom u glasu dok je potajice stezala desnu šaku.

„Zar ne postoji neki način? Zar ne možete raditi nešto drugo?“ priupitala je Ema.

„Imamo previše posla i ovako. Još od kako je staklo počelo pucati. Stalno ga moramo popravljati. Ako voda dotakne naš grad, sve će se zaboravljeni vratiti natrag.“

„Zar je to loše?“

„S razlogom nas staklo drži odvojenima. S razlogom ljudi zaboravljaju. Kada bi se svega sjetili, poludjeli bi. Ako bi staklo puklo i voda dotakla Atlantidu, sva sjećanja bi se vratila. Voda vraća zaboravljeni. Ljudski mozak ne bi mogao podnijeti sve te informacije. Osim tvog. Ti si rođena s darom i zahvaljujući ljudima s tvojom sposobnošću, naša je legenda opstala“, Alessia je raširila ruke.

„Alessia, znate li zašto smo tu?“ pitala je Ema.

„Ne znam. Ne znam ni zašto se ničega ne sjećate. Vaš dolazak me iznenadio. Nisam vidjela lude godinama“, odvratila je sjetno.

„Postoji li neki način da se vratimo kući?“ upitala je ponovno.

„Oh, draga, razmišljaš na krivi način. Razmišljaš kao čovjek. Nije stvar u pronalaženju puta kući. Stvar je u tome kako ste dospjeli ovdje“, nasmiješila se.

„Ali toga se ne sjećam“, rekla je Ema.

„Atlantida je savršeno mjesto za pronalaženje zaboravljenog. Predlažem da pogledaš u knjižnici zaboravljenih misli.“

Oštra bol u glavi zaskočila je Emu i sve oko nje na sekundu se zamutilo.

Oči su mu tako crvene, izgleda kao zombi. Nikolin glas došao joj je u glavu i odmah zadobio veliku važnost jer su te riječi

bile sve što je Ema znala o svome dolasku u Atlantidu. To je bilo sve čega se uspjela sjetiti.

„Jesi li dobro, draga?“ Alessijin glas prekinuo je bol.

„Jesam“, uzdahnula je Ema.

IV.

Došavši pred svoju sobu, Ema se okrenula i pokucala na Nikolina vrata.

„Što je, Šmekerice?“ otvorio je Nikola. Kosa mu je bila raščupana, tek se probudio. Iako se naspavao, oči su mu bile crvene.

„Znam kamo trebamo ići, znam kako ćemo se sjetiti“, rekla je Ema i povukla ga na hodnik. Knjižnica zaboravljenih misli nalazila se u središtu grada na mjestu na kojem je inače stajao supermarket.

„Čekaj, kako će nam točno knjige pomoći da se sjetimo kako smo došli ovdje?“ pitao je Nikola.

„Pa, Alessia nije rekla ništa određeno, ali pretpostavljam da su sjećanja zapisana u knjige“, rekla je Ema i ušla u knjižnicu. Prostorija je bila malena, ali zato do vrha nakrcana knjigama svih mogućih veličina. Zgrabilo je prvu slobodnu knjigu i pogledala korice. Na koricama svake knjige bilo je ispisano po jedno ime.

„Mislim da bismo trebali pronaći one s našim imenima“, rekla je Ema.

„A ne, ja sam baš mislio kako ću naći svoje sjećanje u knjizi naslovljenoj *Kornelius Danic*“, dobacio je Nikola spuštajući knjigu na policu i prilazeći pulcu na kraju prostorije.

„A ja sam baš mislila da si prerastao provokacije“, rekla je Ema opalivši malo zvonce na pulcu.

„Ja? Nikada“, nasmijao se.

„Pa dobro, gdje je ovdje knjižničarka?“ upitala je Ema nemirno pritiskajući zvonce.

Iz susjedne sobice dosegala se stara žena i sjela za pult. „Izvolite?“ nagnula je svoje naočale odmjerivši ih.

„Htjeli bismo posuditi knjige *Ema Jutan* i *Nikola Rubić*“, rekao je Nikola.

„Provjerit ću“, rekla je knjižničarka i odsegala dalje.

„Jesi li ju vidjela?“ pitao je Nikola.

„Koga?“ smeteno je odvratila Ema grickajući nokat.

„Knjižničarku. Izgleda kao čovjek, a ne neki albino div kao svi ostali Atlantiđani“, rekao je Nikola.

„Stvarno?“ pitala je.

„Da, Ema. Što si se toliko zamislila? Ništa ne primjećećeš“, rekao je Nikola.

„Samo sam razmišljala o nečemu“, rekla je ne želeteći priznati kako se nečega sjetila.

„Knjige su posuđene“, vratila se knjižničarka, a Ema je vidjela da stvarno izgleda kao čovjek. Samo su joj oči bile jako crvene.

„Kako? Tko ih je posudio?“ puknula je Ema.

„Gospodice, ne smijem vam davati informacije o mušterijama“, rekla je ujednačeno.

„E onda ste upravo izgubili dvije!“ Nikola je poviknuo i izašao iz knjižnice, a Ema je krenula za njim.

„Čekajte,“ rekla je knjižničarka, „rekli su mi da vam dam ovo kada dođete po knjige.“

Izvadila je dvije smeđe omotnice, a na svakoj je sitnim rukopisom pisalo po jedno ime, Emino i Nikolino. Ema zgrabi omotnice i pojuri van za Nikolom.

„Nikola!“ viknula je za njim. „Nikola, dala nam je nešto!“

Nikola se okrenuo i došetao do Eme koja mu je pružila omotnicu s njegovim imenom.

„Što kažeš da se vratimo u hotel i ondje ih otvorimo? Već se mrači. Izgleda da smo prespavali pola dana“, predložio je.

„Zvuči dobro“, rekla je Ema.

Dok su hodali prema hotelu, isticali su se među Atlantiđanima. Svako malo netko s ulice bi ih u čudu pogledao ili odmjerio njihovu odjeću, ali uglavnom se nitko nije iznenadio što vidi ljudе, a to je bilo čudno.

„Ah, tu ste!“ oduševljeno je kliknula Alessia kada su njih dvoje ušli u hotel. „Vodim vas na večeru.“

V.

Večera s Alessiom bila je stvarno čudno iskustvo. Nju je zanimalo sve o njihovim životima, a Ema i Nikola nisu znali trebaju li joj sve reći. Ema je stalno mijenjala teme razgovora u nadi da će moći prestati pričati o sebi.

„Kakav je ono kip koji stoji ispred hotela?“ pitala je misleći na kameni kip muškarca nalik na stare grčke kipove.

„Ah, to je bio Ahimed, moj brat. On je bio jedan od posebnih. Svi su Atlantiđani nadareni, ja sam recimo čarobnica, ali on je bio krtica. Krtice mogu povremeno odlaziti na kopno i izgledaju kao ljudi, samo su im oči jarko crvene“, rekla je Alessia, a Ema i

Nikola su se pogledali.

„Što mu se desilo?“ Nikola se zainteresirao za razgovor.

„Prekršio je jedno od osnovnih zakona. Dok je izvršavao jednu misiju na kopnu, zaljubio se u ljudsku djevojku“, procijedila je Alessia.

„Znači kao Romeo i Julija?“ nasmijao se Nikola.

„I koja je bila kazna?“ pitala je Ema.

„Okamenjivanje. Izvršila sam ju sama, ali priznajem nije bilo lako. Onaj kip je u stvari on“, rekla je spustivši glavu.

„To je uz nemirujuće“, rekao je Nikola zije vajući. „Mislim da bismo trebali u krevet.“

Ema i Nikola napustili su Alessiu i odjurili u Nikolinu sobu gdje su odlučili otvoriti omotnice.

„Ti prva“, rekao je Nikola sjedeći na podu preko puta nje.

Ema je posegnula i iz omotnice izvukla crtež koji je prikazivao veliki vlak smrti u lunaparku i dvoje djece koja ga promatralju.

„Ajme, sjećaš se ovoga? Mislila sam da sam ga izgubila!“ pokazala je Nikoli njegov crtež.

„Da, nacrtao sam ti ga u drugom razredu kada si se lutila jer smo bili premladi da bi se vozili na njemu. Što tu radi?“ rekao je.

„Ovo je Atlantida. Sve zaboravljen dolazi ovdje“, rekla je.

„Misliš kao naše prijateljstvo“, našalio se Nikola.

„Mislim kao sve materijalno. To što se više ne družimo, ne znači da sam zaboravila naše prijateljstvo. Ni ne mogu“, rekla je Ema.

„Nisam ni ja“, rekao je, po prvi put ozbiljno.

„Ajde, otvori svoju“, rekla je Ema i dala mu crtež. „Ovo je tvoje.“

Nikola otvori omotnicu i izvuče komad tvrdog papira. Na prednjoj se strani nalazila crno-bijela fotografija hrama u Ateni. Bila je to stara razglednica. O, ne bilo je sve što je stigao pomisliti prije nego što mu je Ema otela razglednicu. Gledao je kako se Emine oči šire i pune srećom i ljutnjom dok prima razglednicu bliže sebi.

„Znaš li ti što je ovo?“

„Da.“

„Znaš li što si učinio s tim 4. listopada u petom osnovne?“

„Poderao sam ju.“

„Drago mi je što se sjećaš kako smo se posvadali. Drago mi je što se sjećaš da si za sve ti kriv!“ izderala se Ema i pokupila svoje stvari. Nikola je znao da joj nije lako, ali nije mu bilo drago što se Ema samo počela derati na njega. „Za nekoga tko ne zaboravlja, stvarno se puno toga ne sjećaš. Možda ni nemaš fotografsko pamćenje. Samo si jedno veliko zlopamtilo“, rekao joj je, a ona je izjurila iz sobe uplakana. Odmah je zažalio što je rekao, ali je samo ostao sjediti u sobi. Spustivši pogled na svoj stari crtež, zaboljela ga je glava i on je čuo Emin glas. *Mislila sam da si rekao da su vlakovi smrtijadni? Kupim ti kartu, idemo se provozati!*

VI.

Kako je zaspala plačući, ujutro su joj na licu još ostali mramorni tragovi maskare, ali Emu nije bilo briga. Izjurila je iz hotela u cik zore i uputila se prema parku. Našla je slobodnu klupu i izvadila razglednicu iz

ruksaka. Po glavi su joj se vrzmale razne misli o Alessiji, Nikoli... *Samo si jedno veliko zlopamtilo. Stvar je u tome kako ste dospjeli ovdje.* Pogledala je razglednicu. Kada je bila u petom razredu, njena baka je preminula. Ona je doselila u Hrvatsku iz Grčke kada je imala dvadeset godina. Od nje je naslijedila eidetsko pamćenje. Zvala ju je *Pouli* što na grčkom znači ptičica, a ona nju *gria* što znači baka. Pričala joj priče iz grčke mitologije kao priče prije spavanja, a kada se uzrujala, vikala bi na grčkom. Bile su jako bliske. Poklonila joj je tu razglednicu tijedan dana prije nego je umrla. Jednog je dana Nikola došao kod Eme i video razglednicu. Uzeo ju je u ruke i zadirkivao ju, a onda kada je video da ju ne može dohvatići, podrapao ju je. I od tada nisu prijatelji. Još uvijek se sjećala bakinih riječi kada joj je dala razglednicu: *Pouli, čuvaj ovo za mene. Ovo je dar od jedne vrlo drage osobe. Možda će ti se sada činiti kao razglednica, ali to je mnogo više. To je simbol ljubavi. To je tvoje nasljeđe, tvoja tajna, tvoja odgovornost, jednako kao što je dosada bila moja. A ako poželiš, ta razglednica može biti putovnica za jedno zaboravljeno mjesto.* S druge se strane nalazila poruka napisana urednim rukopisom: *Draga moja, bojim se da je mom posjetu došao kraj i da se više neću moći vratiti. Žao mi je što nismo imali više vremena, ali ako me ikada poželiš posjetiti u A ovo će ti poslužiti kao putovnica. Samo ju preklopi najzgodnijim prijevoznim sredstvom. Vidimo se u A! S ljubavlju, A.*

Uvijek je mislila da se ovo prvo A odnosilo na grad Atenu, a ovo drugo na inicijal osobe koja ju je poslala njenoj baki. Podignula je razglednicu tako da joj je bila u ravnini očiju. Hram na slici nije odgovarao onome u Ateni. Sjetila se nečega što je Alessia rekla: *Atlantida svakom izgleda drugačije.* Zatvorila je oči i pomislila na Atenu. Otvorivši oči, ugledala je Atlantidu koja je sada izgledala kao razrušena Atena, a na vrhu brda nalazio se hram identičan

onome na slici.

„Gria je Ahmedova draga“, prošaptala je. Žustro je pokupila svoj ruksak i spremila razglednicu u džep jakne. Ustala je s klupe i pojurila prema hotelu. U isto to vrijeme Nikola je jurcao hodnicima u potrazi za Emom. Shvatio je da je sinoć pretjerao pa ju je tražio kako bi joj se ispričao. Nije bila u svojoj sobi niti na mjestima na kojima su jučer bili. Odlučio je pretražiti cijeli hotel jer poznavajući Emu, vjerojatno se sakrila negdje gdje je Nikola ne bi tražio. Prošao je tako i pored dvorane u kojoj je Alessia razgovarala s jednom od svojih pomoćnica. Načulio je uši i kada je shvatio da razgovaraju o njima, sakrio se iza vrata kako bi pokupio što više od razgovora.

„Misliš da ju nisam prepoznala? Ta mala Jutan, unuka one Zemljanke! Sjeća se svega baš kao i ona! Ali opet, oni su točno ono što nam treba“, rekla je.

„Kako to mislite?“ pitala ju je služavka.

„Mi možemo pokušavati razbiti to staklo koliko god želimo, ali i sami već znamo da je uzalud. Zahvaljujući mom naivnom bratu, sada napokon imamo način da dođemo do kopna“, dodala je Alessia.

„Znaju li oni da ste vi posudili njihove knjige sjećanja?“

„Ne, i neka tako ostane. Trebaju misliti da sam im prijatelj, a kada bi znali da smo ih mi doveli u Atlantidu, ne bi mi vjerovali. Još sam im prodala priču o tome kako staklo puca, kako bi probali otići čim prije“, nasmijala se.

„Ali zar želite da se vratre natrag? Mislila sam da smo mi trebali iskoristiti putovnicu?“

„Oni su ti koji će otvoriti prolaz prema kopnu, ali mi ćemo se vratiti na kopno“, rekla

je s nadom u glasu.

„I što onda?“ pitala je ponovno služavka.

„Onda ćemo se popesti na kopno. Sve zaboravljeni vratiti će se, a mi, superiorna civilizacija, zavladati ćemo ljudima. Požalit će što su nas zaboravili. Samo moramo pričekati da njih dvoje dokuće kako putovica djeluje i naš plan će biti spreman“, nasmijala se.

Nikola se povukao što je brže mogao, a onda je potračao. Zaustavila ga je bol i još jedno sjećanje na njihov dolazak u Atlantidu. Sada je znao zašto su bili odjeveni u kostime i zašto su se probudili na polju. Morao je naći Emu i reći joj što je upravo čuo.

VII.

Sreli su se na ulazu u hotel i zamalo se zabili jedan u drugoga.

„Idemo unutra,“ rekla je uspuhana Ema, „moram ti nešto ispričati.“

„I ja tebi, ali mislim kako bi bilo bolje da popričamo vani, Šmekerice“, rekao je Nikola gurajući je van iz hotela.

„Dobro, ali zašto?“ pitala je Ema.

„Tražio sam te po hotelu radi onog jučer i naletio sam na Alessiu dok je razgovarala s jednom od svojih pomoćnica. Ona uopće nije onakva kakvom se čini“, rekao je Nikola.

„Zašto? Što je rekla?“

„Smiri se, Šmekerice, sve ćeš sazнати. Samo hajdemo prvo negdje gdje nas Alessia ne bi mogla čuti“, rekao je i povukao je prema gradu.

Na kraju su završili sjedeći na onoj istoj klupi na kojoj je Ema donedavno sjedila. On

joj je prenio sve što je čuo, a Ema mu je objasnila sve o razglednicama.

„Koja je to...“

„Zlica? Da i ja mislim. Krueala de Vil joj nije ni do koljena. Moramo se maknuti odavde čim prije“, prekinuo ju je Nikola.

„Sada imamo razglednicu, to jest putovnicu. Možemo se vratiti, ali ne znam kako. Što je ono Alessija o tome rekla?“ pitala je.

„Rekla je da mi moramo otvoriti prolaz“, rekao je.

„Da, ali ne znam kako da ga otvorimo. Na razglednici piše: *Samu ju preklopi najzgodnijim prijevoznim sredstvom*. Što to znači? Kako možeš razglednicu preklopiti prijevoznim sredstvom?“ pitala je Ema.

„Ima još nešto. Jučer navečer, nakon što si otišla, sjetio sam se nečeg. I danas ujutro. Sjetio sam se tebe kako govorиш: *Mislila sam da si rekao da su vlakovi smrti jadni? Kupim ti kartu, idemo se provozati!* I sjetio sam se zašto smo ovako obučeni. Veljača je, vjerojatno smo se sreli na karnevalu“, rekao je Nikola, a Emi se upalila žaruljica.

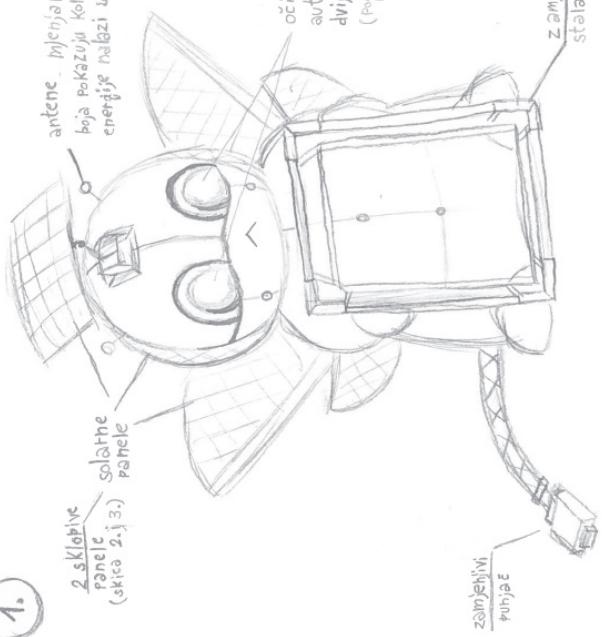
„Ne samo na karnevalu, u lunaparku! Otvara se svake veljače i kolovoza. Zato smo se probudili na onome polju. Zato što smo u lunaparku ušli u Atlantidi i stvorili se na istom mjestu, ali u Atlantidi. Tako ćemo se vratiti natrag“, rekla je Ema.

„To je sve krasno, Šmekerice, ali zaboravila si da u Atlantidi nema lunaparka. Probudili smo se na praznom polju“, dodao je Nikola.

„Ali ima! Tvoj crtež. Nacrtao si vlak smrti u lunaparku“, rekla je Ema sve ushićenije.

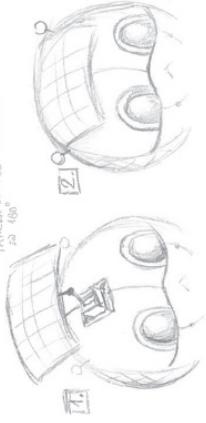
„Ne razumijem kakve to veze ima s našim povratkom.“

„Možda ne možemo poklopiti razglednicu

2 sklopive
Panel e
(skica 2.j 3.)

antene - mjenjajućem boja pokazuju koliko se energije nalazi u rabi

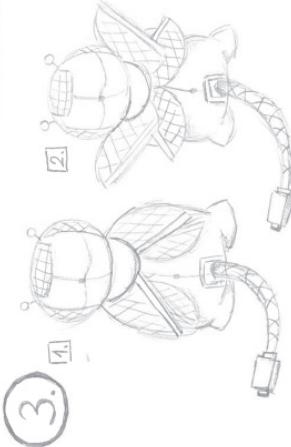

vena, žíta, zelená

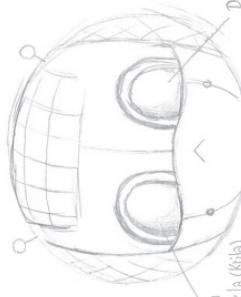
oči - gumbi služe za
automatsko otvaranje
dviju pokretnih panela
(Podaci: urute@)

4. Gorjaj sklopiva
Panela dizjanira
je Kako bi se lako
skloplila uz glavu
tobata

2. Sklapanja je
izostavljeni
doprna pene i moce
se jednostavno
sklopi rukom
ali se ne smije
ponuti prema gore
ako se jednom sklopi
telo i kad unica 3)

Zamjehjiri

Ljubiči dumbo služi za
otvaranje lednih pahela (Kila)

Desni domb služi žđ otvaračnje
potrebe panele

Džepna elektrana, Valnea Jurković, 8.r. OŠ Centar, Rijeka

Izvanzemaljac u mojoj čarapi, Roko Radek, 4.r., OŠ Petar Zrinski, Šenkovec

Svemirski trampolin, Tereza Ljumeži, 2.r., OŠ Jurja Šižgorića, Šibenik

Kolektivna iluzija, Emily Cunjak, 3.r., Škola za primjenjenu umjetnost u Rijeci, Rijeka

prijevoznim sredstvom, ali možemo ju preklopiti crtežom prijevoznog sredstva. Kao što je na primjer vlak smrti“, nasmijala se Ema.

„Šmekerice, tvom geniju nema ravna!“ rekao je.

„Kad smo već kod pameti, znaš li ti što šmeker uopće znači?“ pitala ga je Ema.

„Da, naravno. Zašto pitaš?“

„Nekako mislim da kada bi znao značenje te riječi, ne bi me više zvao šmekericom“, rekla je dok su ustajali s klupe.

„Znam što znači i baš zato te tako i zovem“, nasmijao se i krenuo za njom.

Odlučili su kako će što prije krenuti prema polju kako bi mogli otići bez da Alessia za to sazna i tako uništiti njezine planove. Već su se primicali rubu grada kada su prošli pored jednog od onih Atlantiđana koji su izgledali kao ljudi. Krtice, tako su ih zvali. Ovaj je bio visok gospodin s očima još crvenijim od očiju knjižničarke iz knjižnice zaboravljenih misli.

„Šmekerice, ja stvarno ne razumijem kako se tvoja baka uspjela zaljubiti u nekoga s takvim očima. Izgleda kao da ima konjuktivitis i to onaj gadni“, rekao je Nikola čim su prošli kraj one krtice.

„Jako smiješno“, zavrtila je očima.

„Samo ti vrti tim očima, možda ti jednom zapnu u lubanji“, nadodao je.

„Nisi smiješan. Ne čini li ti se taj lik poznat?“ pitala je Ema sjetivši se onih riječi koje su joj se vrzmale po glavi. *Oči su mu tako crvene da izgleda kao zombi.*

„Malo da, ali ne znam odakle“, rekao je, a onda su nastavili hodati u tišini.

VIII.

Kad se prvi put probudila ovdje, Emi se to polje činilo kao najstrašnije mjesto na svijetu, a sada joj je bilo jedini put kući.

„Gdje vlak smrti inače стоји? Mislim da razglednicu trebamo spustiti na mjesto gdje stvarno stoji vlak smrti“, pitao je Nikola.

„Tamo na rubu, pored drveća, uvijek je tamo“, rekla je Ema. „Imaš li sve svoje stvari? Odlazimo.“

„Imam“, rekao je ravnajući nabore na svojoj crnoj avijatičarskoj jakni kao da je najbitnija stvar na svijetu.

„Pa krenimo“, rekla je Ema i položila razglednicu na mokro tlo, a Nikola ju je prekrio svojim crtežom.

Čim su se odmaknuli iz crteža su počeli ispadati metalni dijelovi i sami se slagati.

„Znaš, Šmekerice, nikad ti se nisam ispričao za razglednicu, ni za ono što sam jučer rekao“, rekao je Nikola dok su gledali kako metalni dijelovi stvaraju vlak smrti koji se diže uvis i usmjerava prema staklenoj kupoli.

„Znam. I dalje čekam“, odvratila je.

„E pa, žao mi je. Bilo je to glupo od mene“, rekao je.

„Bilo je glupo to što sam se ja lutila zbog gluposti cijelo ovo vrijeme. Bio si u pravu. Ja jesam zlopamtilo“, rekla je Ema.

„Znači li to, Šmekerice, da sada opet možemo biti prijatelji?“

„Ne vidim zašto ne. Znaš, ustvari moraš zahvaliti Alessiji što nas je otela. Da nismo prošli kroz sve ovo, nikada se ne bismo pomirili“, nasmijala se Ema.

„Baš šteta što joj se neću stići zahvaliti. Radije ču otici kući“, rekao je.

„O, ne brini se, stići ćeš mi se zahvaliti“, prenuo ih je Alessijin bijesni glas negdje na rubu polja. Pored nje je stajao onaj čovjek s crvenim očima.

„Znao sam! Ne bi bilo dobrog filma bez završne scene u kojoj heroji pobijede“, rekao je Nikola.

„Osim što ovo nije film i ovoga ste puta na mome terenu. Sve su krtice s kopna pozvane natrag u Atlantidu. Svi su spremni za odlazak na kopno. Jedino ćete vas dvoje ostati ovdje pod ovim neprobojnim stakлом, zauvijek“, rekla je Alessia sva ponosna svojim planom.

„Jesi gotova već jednom? Mi trebamo doći doma prije večere“, rekla je Ema.

„Opa, Šmekerice, kakav je to stav?“ nasmijao se Nikola.

„Pokupila sam malo tvog sarkazma u ovih par dana“, odgovorila je.

„Glupa djeco! Okruženi ste! Zar se ni malo ne bojite?“ rekla je Alessia sada već na par koraka od nas. Držala je ruku u zraku kao znak svojim podanicima, a vlak smrti skoro je bio gotov.

„Baš i ne. Preveliki klišej“, rekao je Nikola. Ulaz u vagone sada je bio gotov i tko god uđe prvi, bit će poslan na kopno. Sada su se samo trebali pobrinuti da to ne bude Alessia. Oboje su potrcali prema vagonu, ali Alessia ih je zgrabilo svojim koščatim rukama zarivajući svoje duge nokte duboko u njihovu kožu. Emine su misli jurcale po glavi. Kako da pobegne Alessiji i onesposobi ju kako ih ne bi mogla slijediti? Pogled joj je pao na njen otvoren ruksak. Drugom rukom jedva je uspjela zgrabititi prvu najtežu stvar, svoj fotić. Uputila mu je zadnji pogled pun ljubavi prije

nego se nagnula i njime odalamila Alessiju po glavi. Udarac je bio dovoljno jak kako bi ih pustila i ošamućeno pala na tlo. Iz njene glave počela je curiti tamna tekućina. Ema i Nikola popeli su se u prvi vagon i zakopčali, a vlak je odmah krenuo postepeno ubrzavajući.

„Ema, čovječe! Ubila si ju! I to fotićem! Zar nisi mogla naći neki kamen?“ derao se Nikola dižući ruke visoko u zrak.

„Ma nisam ju valjda ubila?“ viknula je Ema zabrinuto. Pogledala je dolje prema mjestu gdje je maločas stajala. Oko Alessije su se okupili Atlantiđani. Nije bila mrtva, ali je zato sjedila na tlu i vikala za njima. Okrenuvši se malo jače, Ema je primijetila kako tračnice iza njej polagano nestaju i kako se vlak udaljava tako da ih nitko nije mogao pratiti.

„Šmekerice,“ osjetila je Nikolinu ruku na svome ramenu i okrenula se, „zabit ćemo se u staklo!“

Ali nisu. Samo su prošli kroz njega kao kroz zrak. Ema je osjetila vodu na svojoj koži, ali disala je kao da je vani na zraku. U glavu su joj došle Alessijine riječi: *Voda vraća zaboravljeno*.

A onda su jednostavno...zaspali. Sve im se vratilo.

„Što ti tu radiš?“ upitala je Ema smijući se njegovom kostimu.

„Ovo je tradicija. Ne mogu proživjeti veljaču bez lunaparka. Pravo pitanje je što ti tu radiš, Šmekerice?“

„Došla sam na vlak smrti“, zakolutala je očima na spomen tog glupog nadimka. „I ja!“ nasmijao se Nikola.

„Mislila sam da si rekao da su vlakovi smrtijadni? Kupim ti kartu, idemo se provozati!“ rekla je Ema ne misleći da će pristati.

„Može!“ rekao je prišavši blagajni, „Dvije karte molim. Dama plaća.“ Blagajnik ih je odmjerio i brzo im dao karte.

„Oči su mu tako crvene, izgleda kao zombi“, rekao je Nikola.

„Tu se slažem s tobom“, rekla je Ema kopčajući pojas oko sebe. Nikola je sjeo pored nje. Vlak nije ni krenuo, a Ema se odjednom osjećala kao da tone. Sve dok se nije u potpunosti onesvijestila.

IX.

I prije nego je otvorila oči, Ema je znala da je sve baš kako treba. Rekao joj je to žamor dječjih glasova koji joj je stvarao leptiriće duboko u trbuhi. Otvorila je oči. Ono što je vidjela samo je potvrdilo ono što je galama najavila. Nije bila sama. Ustala je s mokre trave i stresla zemlju s odjeće ogledavajući se kako bi se uvjerila da je nitko nije video kako je pala.

„Prekrasan pad, Šmekerice“, dobacio je Nikola pružajući joj ruku, a ona je primjetila tragove blata na njegovim hlačama.

„I ti si pao“, odgovorila je prihvativši njegovu pomoć.

„Jesu ti se vratila sjećanja?“ pitao je.

„Da, a tebi? I dalje se sjećaš Atlantide?“ odgovorila je.

„Da.“

Oboje su se okrenuli prema vlaku smrti koji im je i zadao sve te probleme. Iznad blagajne je izlizanim slovima pisalo ime vožnje: *Podmorska avantura*.

„Kako prikladno!“ rekao je, a Ema se nasmijala. „I gle, nema krtice.“

Ema je pogledala na blagajnu i primjetila kako je sada karte prodavala neka žena.

„I, želiš li zapaliti ovo sa mnom?“ pitala ga je vadeći razglednicu iz ruksaka.

„Molim?“ upitao je zbumjeno.

„Razglednica omogućava odlazak u Atlantidu. Mislim da bi bilo najpametnije da ju nitko više ne koristi. A ionako mi ne treba. Sada imam puno bolju priču po kojoj mogu pamtiti svoju baku“, rekla je.

„Što se mene tiče, može“, rekao je.

„Piromane jedan!“ nasmijala se.

„Ma daj, to je bila tvoja ideja. Kupim ti šećernu vunu po putu. Ionako ti dugujem, zar ne, priateljice?“

„Da, priatelju“, odgovorila je dok su polako odšetali od vlaka smrti.

Hodali su jedan pored drugog, a Ema je u lijevoj ruci držala ogromni oblak šećerne vate.

„Znaš, nisi toliko loš vampir“, dobacila je.

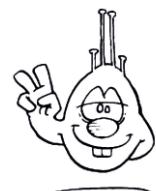
„I ti si prilično slatka vanzemaljka“, rekao je primivši njenu desnu ruku.

„Nikola, što to radiš?“ pitala je Ema gledajući u njihove isprepletene prste.

„Šmekerice, ti stvarno znaš pokvariti trenutak“, nasmijao se Nikola.

Ponovno ju je nazvao Šmekericom samo što ju to ovoga puta nije smetalo.

Sve joj se činilo tako divnim, ali ono što joj je pružalo osjećaj mira i ravnoteže, bilo je to da se svega sjećala.

Jednom davno (baš kako i treba početi svaka dobra priča o davnim vremenima, kad se Lucija još nije ni rodila) pisci SFa u Hrvatskoj odlučili su da im je dosta Jackova, Jenny i ostalih stranaca te su počeli pisati priče o astronautu Štefu i vitezu Zlatku.

Ali, u zadnje vrijeme su mnogi od novih to i zaboravili (čast iznimkama!), pa su nam priče opet pune Johnova i Jessica kao da se kod nas ništa fantastičnog nije dogodilo još od Regoča i Kosjenke.

Zato su Lucija i njena princeza Đurđa pravo osvježenje!

Zapisano u povijesti Zemlje

Lucija Malčić

8.r., IV Osnovna škola Bjelovar, Bjelovar

Jednom davno živjela je princeza po imenu Đurđa. Đurđa je živjela u kuli koja nije bila visoka kao kula nego je više sličila višoj kući. I kako ništa nije bilo kakvim se činilo na prvu, tako to nije bila ni sama Đurđa, ni šuma, ni zmaj...

Naime, šuma, u kojoj se nalazila kula, nije bila obična ukleta šuma. Ali bila je uistinu mračna. Toliko mračna da si oko sebe mogao vidjeti samo crno, a čuti samo zavodljive riječi najgorih spodoba koje se jedva mogu zamisliti. Zloba, primamljiva i slatka, Laž, podmukla i smijuljava, te najgora od najgorih - Pohlepa, kojoj se nitko ne može oteti kad jednom bude povučen. A kako svaka kula ima zmaja, imala ga je i Đurđina. Bio je on velik, zelen i bljuvao vatru, više-manje kao svaki zmaj, osim što je

ovaj imao nešto duže uši nego što bijaše propisano. No, nije on čuvao Đurđu da bi je pojeo ili zato što je bio zaljubljen u nju. On je čuvao Đurđu zato što je smatrao da ni jedan princ nije dovoljno dobar za nju. A i volio je časkati s njom u lijena poslijepodneva i večeri obasjane mjesecinom. Ali nikako to nije radio za sasvim mračnih noći. Tada bi pokrio oči i ležao šćućuren – jer se bojao mraka. A i ta Đurđa ne bijaše obična princeza. Glava joj je bila napol obrijana i na njoj stršalo par crnih čuperaka umjesto duge plave kose, a umjesto duge ružičaste haljine nosila je crne traperice i crnu majicu s kapuljačom. Tih mjeseci bila je u darkerskoj fazi.

Đurđa je bila poprilično usamljena. Zamislite da 365 dana u godini provodite

zatvoreni u kuli koju čuva prezaštitnički zmaj koji se boji mraka. Jedina Đurđina nada bio je princ koji će je spasiti! Naravno, na crnom konju. Sva sreća, Đurđa je imala Facebook! I svatko tko bi upisao „princezađurđa“, sve malim slovima i bez razmaka, mogao je vidjeti Đurđinu sliku, a ispod nje naputke kako doći do uklete šume. Čak je bilo moguće preko poveznice ući direktno u Google karte i pomoći GPS-a doći do kule. I toga je dana Đurđa, kao i obično, hodala po svojoj kuli s prijenosnim računalom u rukama i glasno se žalila:

„Opet ovaj Internet! Nikad nema signalu!“

Na prozoru je, slušajući Đurđine riječi, puhalo zmaj:

„Da, uistinu, internetska veza bila je tvojoj zloj mačehi najvažnija kad je gradila kulu!“

Đurđa ga je samo pogledala, praveći se da ga ne čuje, i nastavila:

„Ali meni je od životne važnosti da vidim je li neki novi princ lajkao ili barem komentirao moju sliku! Svaki komentar može značiti onog pravog koji će na svom crnom konju dojahati i spasiti me!“

Zmaj je duboko uzdahnuo, poput čovjeka koji po tko zna koji put nešto ponavlja, ali ga nitko ne sluša:

„A, gle, Đurđa, oni ionako nisu za tebi. Znaš to, kaj ne?“

Zmaj zapravo ne bijaše kajkavac, ali Đurđa je često koristila mnoge angлизme koje on nije razumio pa je u on, njoj u inat, upotrebljavao kajkavizme. Đurđa mu se izbeljila, a on je, uvrijeden, položio glavu na prednje noge, prekrio ih krilima i nastavio spavati.

„Ah, jedino mi preostaje nadati se!“

Nadati se da idućeg princa neće uhvatiti neka od onih groznih šumskih spodoba ili da ga onaj budalasti zmaj neće otjerati! Ne mogu vjerovati da je zadnjem princu rekao da sam otišla na ljetovanje u Bibinje, a ja sam spavala nekoliko metara dalje!“

Tu je princeza zastala, duboku udahnula, pa nastavila glasno:

„A i ti prinčevi! Pa kako netko može povjerovati da sam otišla na ljetovanje u Bibinje usred zime?! Zašto je tako teško naći plemenitog princa koji zna koji je treći korijen iz 27, a ne izgleda kao trol? Ili su glupi, ili su ružni, ili su bahati ili sebični! Mislim, nije li užasno kada nađeš dobrog i lijepog princa, a tvoj zmaj ga otjera jer jadničak princ ne zna koliko je 4 puta 7 ili koji su nastavci u imperfektu?“

Đurđa se nakon ovog dugog monologa odvuce u svoje odaje i u očaju baci na krevet, točno ispod postera Metallice i Iron Maidena, a gledajući Agnusa Younga, frontmana AC/DC-a ravno u oči. I tako Agnus gledaše nju, ona gledaše njega, a odjednom, kao da joj je upravo on nešto rekao, Đurđa skoči s kreveta i poviće:

„Spasit će se ja sama!“ Ona podigne svoje prijenosno računalo i napravi korak, ali se predomisli i ostavi crni uređaj na krevetu. Tada odskakuće do prozora i vikne zmaju, dovoljno glasno da ga probudi:

„Zmaju, spuštaj me!“

Zmaj je gledao u šoku i nevjericu. Treptao je očima, micao prevelikim ušima, trzao glavom, odmahivao repom i ljutito mrmljao nešto što princeza nije mogla razumjeti.

„Đurđa, znaš da ne mogu! Oni obijesni prinčevi će jako loše utjecati na tebe! A neki od tih... tih... tih divljaka na kraju će te i oženiti!“

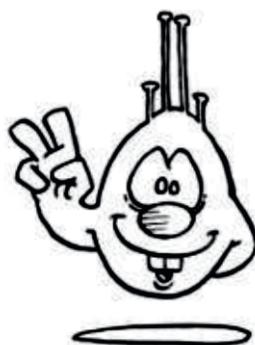
Kada se princeza poslije mnogo godina prisjećala ovog događaja, shvatila je koliko je povrijedila uhatog, zelenog bljuvača vatre. Ali, u tom trenutku, samo je rekla:

„Ah, sve moram sama!“

I – skočila je! Da, skočila sa 7 metara visoke kule! Ali naravno, dočekala se na noge, jer se svaka princeza uvijek dočeka na noge i ima 9 života! Zatim je potrčala ravno u ukletu šumu! A u šumi: Zloba je sladunjavо šaputala primamljive riječi, Laž se podmuklo smijuljila, smišljajući... pa... laži, a Pohlepa? Pohlepa je skočila u princezinu kapuljaču i šaputala joj kako je važno, prevažno, da nađe bogatog princa s dobrim autom koji ima grijaća sjedala. No, Pohlepa je sama sebe zeznula! Kao i uvijek, bila je prephlepna i tjerala je Đurđu da trči sve brže i brže, dok se Đurđa nije spotaknula. U tom je trenutku Pohlepa izletjela iz kapuljače i tresnula ravno u blato! A Đurđa? Ona je nastavila trčati!

Toga dana Đurđa nije samo pobegla iz kule od cigala. Đurđa je pobegla iz zarobljeništva vlastitih misli, ostavila je iza sebe šumu ljudskih slabosti, strgnula je lisice opsjednutosti virtualnom popularnošću i pobijedila zmaja nerealnih očekivanja! Đurđa je i dalje trčala i trčala, slobodna! Bila je toliko ničim opterećena da je poletjela! Poletjela je nebu pod oblake, u korak s vjetrom, zajedno s pticama, a ukleta šuma, zmaj i kula činili su se tako maleni, gotovo nevidljivi.

Đurđa, samospašavajuća princeza, zapisana je u povijesti Zemlje kao prva osoba koja je poletjela bez ikakvih pomagala! Do pojave ove neobične princeze ljudi su mogli samo hodati po tlu i roniti u vodi. Sa sigurnošću se zna da nitko ni prije ni poslije Đurđe nije poletio.

Znanstvena fantastika je uвijek priчala o blagodatima budućih tehnologija, ali je i upozoravala na opasnosti koje skrivaju.

Popraviti svoj genetski kod zvuči izvrsnom idejom, ali... Postoji razlog zašto je roba na popustu, zar ne?

Geni na popustu

Hana Perinić

4.r., Gimnazija Lucijana Vranjanina, Zagreb

I.

Sada:

"Ekskluzivna ponuda koja se ne propušta; dosta vam je osobnih nedostataka i skrivanja iza lažnog samopouzdanja? Ne želite razočarati obiteljsku liniju još jednim nesavršenim fetusom? Dodite kod nas jer mi imamo rješenje! Nazovite broj na rubu ekrana i posjetite našu najbližu poslovnicu, a mi ćemo osigurati ispunjenje svih vaših snova- budućnost je sada i u vašim je rukama!"

Odjava programa.

Vittus je koračao ulicama velegrada. Gubio se u masi šarenih lica, hodao je tiho poput sjenke-neprimjećen. Baš onako kako je htio; želio je ostati zaboravljenim.

Skoro će podne. Sunce je visoko na nebu, a toplina što isparava iz pločnika ulijuljala je grad u ugodno sivilo, sparinu i tromost. Ljudi se vuku s posla na ručak, djeca trče po parku – žamor nadglasava pjev travanjskih ptica, a svako je skretanje ukrašeno golemlim hologramom: *budućnost*

je sada i u vašim je rukama! Ljudi se ni ne osvrću-ta svatko već znade da za *takve* stvari više nisu potrebne reklame; modernom su čovjeku one jednako potrebne kao i čisto rublje, žena s kojom će leći ili pak ručak na koji svi sad tako spremno idu. Vittus i dalje hoda. On ne ide na ručak- hoda da zaboravi, da se izgubi, da nestane u ovome svijetu i od ovoga svijeta-da nestane u tmini svoga vlastitog Ja za koje više i nije siguran da je njegovo vlastito-pretopilo se u šareni hologram na skretanju, a on je samo bezlična masa osnovnih motoričkih funkcija i dvodimenzionalnih reakcija na podražaje okoline.

II.

Godina je 2567. Nema letećih automobila što paraju nebo i građevine ne dosežu rub atmosfere-postoje parkovi, šume i pitka voda. Cijeni se umjetnost; ekspresija (ili impresija) duše i svega onog zbog čega se osjećamo živima. Ljudi su obrazovani, dame i gospoda, stvoreni na sliku i priliku boga kreatora modernoga doba; Monocerosa.

"Muče li vas loši geni? Borite se s

naslijednim bolestima unatoč zdravom načinu života? Ne dopustite da genetika upravlja kvalitetom vašega življenja! Monoceros za to ima rješenje! Nazovite broj na dnu ekrana i..."

Sve je popravljivo, sve je savršeno, a mi smo se napokon izdigli iznad prirode i pokazali joj da ipak i nismo tako mali, glupi i predestinirani njenim zlokobnim smislom za humor. Jer mi imamo Monoceros: svi naši problemi sad su samo zanemarujuće poteškoće na putu vlastite samoaktualizacije!

Mnogo je godina prošlo otkad su ljudi izvršili prve uspješne manipulacije genima-modifikacije, usavršavanje, dovođenje ljudske vrste na novu razinu. Uđžbenici povijesti tih priča su puni, a danas je modifikacija gena postala- biznis. Tko ne bi volio unaprijed znati kakvu boju očiju će mu dijete imati, tko ne bi želio da ono bude iznimno nadareno za čitanje, računanje ili pak sport? A bolest? Što je to? Nema više skupih tretmana i života u agoniji. A sve to po vrlo pristupačnoj cijeni!

III.

6.mjeseci ranije:

Lela se oduvijek osjećala manje vrijednom. U svijetu što se hrani savršenom slikom populacije, baš ju je ona moralna kvariti. Njeni se roditelji nisu odlučili na stvaranje superkćeri-za njih je ona bila iznenadenje. Uvijek se tješila da je razlog tome zapravo njihova spremnost na izazove, želja za avanturom i luda zamisao vraćanja prirodnom načinu života, ali istina je bila nešto drugačija; bili su siromašni. Lelina obitelj jedna je od njih mnogo što žive na rubu ovoga grada- protjerani, zaboravljeni, odbačeni. Tamo vlada čitava zajednica potpuno drugačijega svijeta- stvarnoga

svijeta, bolnoga svijeta što se bori za svoj opstanak. Kuće im ne čiste za to programirani roboti, a najblže što su bili Monocerosu hologrami su s druge strane rijeke što umjesto uličnih svjetiljki obasjavaju taj zaboravljeni i blatnjavi kutak. Lelina obitelj nije oduvijek bila siromašna- bili su to ugledni i obrazovani ljudi, akademici i umjetnici. Mnogi od njih modificirani, neki čak i aktivni provoditelji postupka. Ali sve je krenulo nizbrdo kobnoga ljeta 2523. kada je ispred jednog modifikacijskog centra izbila pobuna, a predvodnik je bio njezin djed, bogat i ugledan član društva, dotad veliki pobornik ove nove, pristupačne tehnologije. Zagovarali su gašenje svih modifikacijskih sistema, ali ustanak je završio u krvi-pobili su ih sve na licu mjesta, opkolili pobunjenike neprimjetno i tiho te kad je došao čas sasjekli ih glatko i precizno-medicinski. Krv se ulila u potok desno centru i tog se ljetnog i sunčanog prijepodneva čitav grad ljeskao u grimiznoj boji krvave rijeke što je tekla između domova, ulica i trgova. Obitelji ubijenih bile su protjerane i obilježene stigmom, a asimilacija u društvo bila je zabranjena i strogo kažnjiva. Osuđena na život u blatu, bijedi i jadu- u tom se svijetu Lela rodila. Zlobna predestinacija prirode, sistema ili pak društva? Ni sama nije znala. Budila se jutrom s ironičnim smiješkom na licu, proključi svoga glupog djeda i smiješne ideale zbog kojih je udesio čitave buduće naraštaje, uopće ne razmišljaći kakve bi to posljedice moglo imati za nju, Lelu, njegovu unuku i sve njene nedostigne snove koje sada može baciti u ono isto blato u koje svakoga dana, izlazeći iz kuće, ugazi.

IV.

Vittus nikada nije pretjerano volio gledati postupke modifikacije; srce mu se ispunjavalo nemicom, a glava košmarom. Često bi pokušao otkloniti pogled, ali tada bi se susreo oči u oči s bijesom očeva mrkoga

lica i dugih, pažljivo začešljanih brkova. 23 su mu godine, nije više dijete, a iduće godine, kad otac umre, na njemu je da preuzme obiteljski posao. Nakon očeve smrti, on će biti glavni upravitelj najvećeg Monoceros sistema ovoga grada- kreator on sam. A očeva je smrt samo pitanje vremena; bio je to vitalan i ugledan šezdesetogodišnjak, uredne frizure, mrkoga lica i gustih brkova. Ali njegov je tata imao jednu tajnu-njegovi geni nikad nisu bili modificirani- baš kao ni geni njegova oca, njegova djeda, pradjeda... baš kao ni Vittusovi geni. Iza najvećeg modifikacijskog sistema vreba obitelj iz sjene, obitelj na vrhu društvene ljestvice i moći, a koja se nimalo ne razlikuje od protjeranih jadnika što egzistiraju na rubu ovoga društva – otpadnika i siromaha.

Staroga je zahvatila bolest- kolala je u njemu godinama, čekala trenutak da pokaže svoju moć i zavlada njegovim oslabljenim organizmom – i dočekala ga nespremnog u doba njegove najveće popularnosti, u doba kad ga se slavilo kao boga i kad su mu ugledni građani više nego ikad povjeravali igru na njihovom tijelu, u njihovom tijelu i tijelu svoje djece. A ubrzo, sve će to nestati- pretvorit će se u prah, ništa drugaćiji od blata na cesti ili prašine staroga tavana- prolazan i nevažan, njegova moć rasplinut će se u omaglici jutarnjega sunca u trenu njegova posljednja izdaha. A naslijedit će ga Vittus, sin jedinac, šutljiv mladić u čijoj je glavi jedan potpuno drugačiji, skriveni svemir o kojemu mu otac ne zna ništa i o kojemu nikada nije ni htio nešto saznati.

Vittus je sjedio u kuhinji razvrstavajući neke papire. Vani je kišilo, magla i oblaci zapleli su ovaj grad velom svoje tmine. TV je bio upaljen: "Ekskluzivna ponuda! Svi vaši snovi mogu postati stvarnost! Nazovite broj na dnu ekrana..." Glas reklame pratio je šum kiše na ulici te razbijao inače strašnu tišinu kasnih sati kojih se Vittus uvijek plašio.

"Možda bi bilo vrijeme da legneš", čuo je glas iza svojih leđa. Bio je to glas umorna i iscrpljena čovjeka koji je, unatoč dobro očuvanoj vanjštini, propadao iznutra, mrvio se na komadiće i samo htio usnuti.

"Ne mogu spavati. Vratite se u krevet, oče. Kasno je."

Godinama je gledao tog slabog i oronulog starca kako radi preko noći, a zaspiti pred samu zoru. Radio je tajno, izvlačio papire i Vittusa tjerao u krevet kad god bi ga zatekao budnog. Kad je bio dijete, fascinirali su ga tajni poslovi kojima se bavi njegov otac- postali su predmetom dječačkih fantazija i mašte, scenarija punih avanturičkih događaja i skrivenih ugovora. Nikad nije smogao snage upitati oca što on zaista radi kad ne spava. Bojao se očeve ljutnje i njegova mrkog lica- zato je sve zauvijek ostalo pohranjeno duboko u njegovom sjećanju, mašti jednoga dječaka koji se divi svome ocu. A sada, već iduće godine, on će zauzeti njegovo mjesto; tajni papiri postat će njegova svakodnevница, a dječačka vizija stvarnosti rasplinut će se pod pritiskom stvarnoga, odrasloga svijeta.

"Ni ja ne mogu spavati, Vittuse, muči me kašalj."

Stanka. Već dugo Vittus nije znao što bi trebao odgovoriti ocu prilikom ikakve konverzacije- bili su dva različita svijeta.

"Zapravo, htio sam ti nešto i reći", nastavi stari, "ali pritom sam morao temeljito odvagati vrijednost te odluke i mogućnost njena provođenja."

Vittusa je uhvatio nemir dok ga je stari promatrao onim staklenim, odlučnim pogledom koji je imao prilikom svake veće odluke. Znao je da se nešto sprema i nije bio siguran koliko je spreman čuti ideje ovoga starca.

"Svjestan si da umirem. Ja ču nestati-baš kao što će se ujutro osušiti ulice i razvedriti nebo, a podsjetnik na mene bit će samo sjećanje..."

Stari je oduvijek volio biti melankoličan. Možda je zato bio toliko uspješan s mušterijama?

"Koliko bih god volio da to nije tako, da ostanem i budem, ja moram otici. Idem na neki bolji svijet, nadam se", rekao je to s podsmijehom u glasu. Nikad se nije uzdao u svetost života poslije smrti.

Vittus je već složio papire. Promatrao je jednu boru što se širila usred očeva čela i razmišljao o onom što bi se moglo skrivati iza tolikoga uvoda. U njemu se budila znatiteljica.

"Pa, ti znaš da je Monoceros bog modernoga doba. Ljudi svoje sudbine predaju njemu u ruke. A mi smo ti koji im omogućuju da to urade s lakoćom-mi smo poput posrednika. Gotovo je nemoguće zamisliti svijet ikako drugaćijim od onoga kakvim ga danas znamo. Monoceros je jedan, ali nas je mnogo-ono što činimo zapravo je plemenito."

Vittusu nikada nije bilo jasno zašto jedan tako hvalevrijedan sustav nikad nije zaživio i među pripadnicima njegove obitelji. Posrednici – *uvijek za druge*. Često bi to upitao oca, ali on bi uvijek započeo monolog o obiteljskoj skromnosti i požrtvovnosti, zapravo plemenitosti njihove obiteljske loze i loza svih drugih pod čijom su vlašću ostali modifikacijski centri svijeta. Oni su bili poput dobrih vila sadašnjice, ispunjavali najskrivenije tude želje, ali plod njihova truda nikad nisu okusili sami- zato otac sada umire; jer je plemenit i hrabar, a Vittus, ni dijete ni muškarac, preuzima vodstvo najmoćnije igre čovječanstva.

"Želim napraviti rasprodaju", rekao je otac tiho nakon poduze stanke.

Vittus je ostao smeten: "Kakvu rasprodaju?"

"Vidiš, želim da me se pamti. Tko će me pamtit? Ti, možda, jer si mi sin. Ali tko još? Žena na kraju ulice kojoj pridržimo vrata kad se vraća iz trgovine? Pa i ona je već stara i zaboravljiva! Imam moć-imao sam moć, a umrijet ću kao i svi drugi. Želim biti zapamćen! Odlučio sam: stavit ću gene na popust. Ne samo za nas ugledne, pristojne građane. Bit će to gozba za sve! Odlučio sam-u tom jednom danu, gene će moći kupiti svi. Moći će ih spremiti za kasnije, kad se možda odluče imati djecu, ili ih mogu iskoristiti u instant-ponudi. Kako god žele! Ja ću napraviti rasprodaju!"

Oči su mu imale sjaj manijaka što upravo govori o svojoj nastranoj muzi koja ga inspirira za djelovanje u svrhu općeg dobra. Stari je skrenuo, ubila ga smrt prije no što je uopće i umro. Vittus ga je promatrao u čudatim stvor je izgledao poput njegova oca, ali tako definitivno nije zvučao. Ali, rasprodaja je li to nešto tako loše? Bila bi to prilika za pokapanje ratne sjekire i zvjezda vodilja u novu, svjetliju budućnost. Rubni dijelovi grada su im ionako uvijek stvarali samo probleme-narušavali su zlatnu sliku idealnog društva, kaljali ju svojim blatom i neprozivljenim snovima. Rasprodaja – to je dobro!

Kiša je polagano stala, a na ulicama se već danilo. Televizor je još bio uključen, šumio je u pozadini razgovora dvojice ljudi, neispavanih i iscrpljenih. Te noći nisu usnuli-pričali su do jutarnjih sati i preispitivali sve mogućnosti očeve odluke, a vani se, pod razvedrenim nebom, prelijevao žamor ljudi što su žurili u još jedan, običan dan...

V.

Lela je čekala u redu ispred sive, metalne građevine na kojoj je masivnim slovima pisalo: MONOCEROS. Gužva je bila ogromna- velika i odvratna, gušila se u tuđem znoju i žamoru što joj je pritiskivao bubenjiće. Ali, na kraju će se dana sve ovo isplatiti- ona će napokon ostvariti ono o čemu je oduvijek sanjala, a za što nikad nije mislila da će izaći izvan granica fantazije- kupit će gene. Dugo je o tome razmišljala; kupit će ih na pohranu. Tko zna hoće li ju ikada ponovo zadesiti ovakva prilika, tko zna što joj budućnost nosi i što će njoj (ili možda njezinoj djeci) jednoga dana biti potrebno. Čovjek treba razmišljati dugoročno!

Na red je došla kad se već počela spuštati tmina. Unutrašnjost te metalne kutije bio je najveći zatvoreni prostor u kojem je ona ikada bila. Sterilno i čisto, zidovi su sjajili svojom bjelinom i nadraživali oči. Prostorija nije imala prozore-čovjek se lako izgubi u vremenu i ostane ovdje zauvijek, vječno slušajući reklame što veselo pjevaju pjesmicu Monoceros ili gledajući šarene holograme što se vrte po okruglog svodu...

Upravo se zbog jednog takvog šarenog holograma i sudarila s nekim mladićem- gospodin se čak nije ni potrudio ispričati.

"Pazi gdje hodaš! Vidiš da ovo nije ulica!"

"Da ste svjesni prostora oko sebe vi biste me bez problema zaobišli!" Spremno je uzvratila.

"Imate problem s lošim genima? Mi smo tu za vas! Strahuјete od razvitka opake bolesti što već godinama vreba iz pričuve? Ne brinite, jer mi smo tu da taj rizik dovedemo na nulu! U našem najnovijem paketu otklanjamо gen opake bolesti iz vas, ALI i iz vašeg budućeg djeteta! Ekskluzivna ponuda!"

Javite se najbližem stručnjaku u ..."

Većina je ljudi činila upravo to. Tko nije htio reducirati posjete liječniku i produžiti vijek života?

Modifikacije su se vršile u malim kabinama u kojima su ljudi dočekivali stručnjaci u bijeloj kutiji i s bijelom maskom preko lica – moderna verzija srednjovjekovnog doktora u crnini. Proces nije bio bolan i kratko je trajao – čitav se pribor sastojao od lasera, skenera i dugačke šprice ispunjene zelenom tekućinom. Sterilno!

Proces je bio brz i učinkovit, a ljudi su se brzo izmjenjivali. Sve je bilo fluidno, bez stanke, bez sukoba interesa. Svaka ponuda – poneki kupac upućen na točno određeno mjesto njezine provedbe. Lela se upravo spremala otici u kabinet broj 43 – a onda je zavladao muk.

VI.

Kaos. Histerija. Djeca koja plaču. Isključila se struja. Prostorija je ostala u potpunoj tmini. Lelu je to uhvatilo nespremnu – nije znala je li ovo stvarnost ili je to neka druga Lela, prava Lela je mrtva. U djeliću što joj je trebao da joj se oči priviknu na mrak, zapamtila je vrištanje prepadnutih ljudi- bila je to vika ranjene životinje, zarobljene i stjerane u užareni kavez – bio je to urlik straha. Ona se nije ni snašla. Pokušala je opipati prostor oko sebe kad su se najednom počeli paliti generatori – slabi tračak svjetla ipak je došao, no buka nije jenjavala – strah se širi brže od bilo kakve epidemije.

A onda muk. Djeca su utihnula. Krik se izgubio s tminom. U ponekom kutku još se čuo tihi plač. Ali ljudi – stali su poput statua.

Kamene statue u kontrastu s donedavnim kaosom. Lelu je obavila jeza. Generatori su davalni strašne plamičke, drhtali su baš kao i Lelina vilica. Krajičkom oka tražila je izlaz.

Prostorija je bila kružnoga oblika i Lela je stajala kraj kabine broj 43. Stajala je i podrhtavala, a adrenalin joj je kolao venama. Bila je spremna na bijeg; baš poput životinje što bježi pred svojim progoniteljem. U jezivome muku što je obavio tminu, sve su oči bile uprte u Lelu – svijetle su gmazovski zeleno, bolesno i pohotno tražile su metu u koju bi zarile svoje zube. Ne, to nisu bili ljudi, ali ni statue – to je bila masa bezličnih tijela čiji su se obrisi gubili pod slabom rasvjetom i čiji su najjasniji detalj bile zelene oči, reptilske, bolesne, gmazovske. Uputila je svoju posljednju molitvu prostranstvu iza sebe i bila spremna za najgore.

VII.

Osjetila je nečiji čvrsti stisak – zgrabili su je! Počela je vrištati i bacati se na sve strane, svaki je atom svoga tijela usmrjerila na borbu. Stisak nije popuštao, a ona se našla na pokretnome vozilu što je kroz mračne hodnike tražilo izlaz iz ove uklete zgradurine.

"Prestani! Izbit ćeš mi oko, a kako ćemo onda pobjeći iz ovoga pakla?"

Otvorila je oči. Nalazila se u društvu mladoga gospodina s kojim je sat prije izmijenila par vrlo kulturnih rečenica uzrokovanih zajedničkom nepažnjom; bio je to mladić s kojim se sudarila.

"Kako znam da ti nisi jedan od njih?"

"Izgledam li ti ja kao netko kome su oči prokleti zelene?"

Zagledala se u njegove oči. Bile su

smeđe poput hrastove kore u kasnu jesen kad je stablo već izgubilo svoju halju.

"Što se tu događa? Kakva je ovo bolesna predstava? Ja sam samo došla po vlastiti djelić sreće..."

"Svi su došli! Zar ne vidiš?" prekinuo ju je oštro. Zatim je nastavio nešto nježnijim tonom: "Ja sam Vittus. Moj otac je direktor ovoga centra. Ja sam taj koji će ga kroz nekoliko mjeseci naslijediti – ovo je moja odgovornost jednako koliko je i njegova. Ja...nisam siguran što se dogodilo. Rekao bih da je došlo do greške u kodu – zamijenile su se informacije, umjesto onoga za što su geni bili namijenjeni došlo je oštećenja mozga! Ti ljudi – u njima se probudio nekakav krvoločan instinkt! Cleo, skreni tu lijevo", rekao je Vittus to sve u jednom dahu.

Lela je vidjela strah na mladićevom licu – nije znao što da radi jednako kao i ona – i za njega je ovo bilo iznenađenje. Vozili su dugačkim hodnikom dok je buka iza njihovih leđa postajala sve glasnija – pratili su ih. Osjetila je zelene poglede na svojim leđima i urlike što su joj parali dušu. Bilo ju je strah, tako prokleti strah, a svjetla su bila sve slabija i slabija. Ognuti mrakom igrali su igru u kojoj je ulog bio mrVICU previsok – plaćali su ga svojim životom.

VIII.

Ono što je inače na kraju hodnika bio izlaz, sada je bilo ogromno oklopno vozilo koje je taj izlaz prekrivalo. Bili su prisiljeni stati. Vika je iza njih postajala sve glasnija.

"Makni se, idiotе!" vozač Cleo bio je bijesan.

"Šuti! Čekajte me ovdje", rekao je Vittus žustro i izašao iz vozila. Lela ga je preklinjala da se vrati unutra. Lažni heroji

sada nikome ne trebaju.

"Tko god da jesi, što god da jesi, makni nam se s puta! Ja sam Vittus, budući direktor ovoga centra, najmoćnija osoba ovoga grada iza mojega oca! Ako ne oslobobite put, osobno ću se pobrinuti za sankcije." Na licu su mu se poigravale sjenke. Izgledao je starije, umornije, zrelijie. U jednoj je noći iscrpio pola svoje životne energije, a drugu polovicu koristi za bolesnu igru s ovim prokletim tenkom.

Nije bilo odgovora. U hodniku je postajalo sve zagušljivije.

"Čuješ li me, ti glupi tenku, miči nam se s puta, inače ćemo svi poginuti, a ja ću se potruditi da ni vi ne ostanete zakinuti!"

Tišina. Odjednom se čuo zvuk otvaranja gornjih vrata – počela se izdizati para. Iz oklopнога vozila izašao je njegov otac.

"Tata!"

Nestalo je sjenki, Vittus je sada bio blijeđ poput nedavno pokopanog mrtvaca.

"Zdravo, sine. Žao mi je, ali odgovor na tvoju pristojnu zamolbu ostat će negativan. Nemam se u planu maknuti."

"Pa jesi li lud? Znaš li ti što se događa, svi ćemo poginuti!"

"Neki sigurno", odgovorio je otac. "Pa tako i ja. Umrijet ću jer smo, koliko god to željeli zanijekati, i dalje pod vlastima ove okrutne prirode. Umrijet ću jer sam glup i jer su sve moje moći ipak samo ljudske – Monoceros nije nikakav bog, Vittuse. Nema boga u ovoj igri."

"Ali mogli ste prekršiti kodeks i pomoći si, oče! I onako ste zanemarili sva pravila organiziravši ovu rasprodaju! Što ste to

učinili?" upitao je Vittus s pogledom zgražanja.

"Prekršti kodeks? Ti misliš da se ovdje o tome radi? O, kako si ti naivan, sinko! Nema kodeksa! To su samo laži, a ovo je istina, urlici što čuješ su istina!"

"Ne razumijem!"

"Modifikacija gena je zlo! Misliš da to naša loza ne radi jer smo nekakvi dobrotvori? Ne! Jest, nisu sve laži – jest, ljudima se pomaže. Odstranimo im bolest poput urasle dlake, usavršimo djecu. I svijet je lijep! Ali ovo što čuješ iza sebe pravo je lice toga! Svaka modificirana osoba može vrlo lako postati našim robom – baš poput ovih iza! To je tajna strana ugovora – ona na kojoj sam noćima radio dok si bio dijete. Modificirani geni znači podložnost manipulaciji i tako je oduvijek i bilo! Zato se loze velikih obitelji štite – pa radije umirem od ove glupe i tako ljudske bolesti nego stvaram od sebe roba, robota i zvijer! A umrijet ću svakako – sad ili sutra, mene neće biti. Pa, ostavit ću traga! Nije li ovo spektakularan show što sam ga pripremio večeras, ha ha!"

Stari se počeo mahnito smijati i gušiti u vlastitom kašlju.

"Znaš Vittuse, drag si mi. Mogao bih ti reći da sam te čak i volio, baš onako kako otac voli sina jedinca. Ali sad kad razmislim, sve mi se to čini poput nekog dalekog sna, znaš, neke iluzije i dječačke fantazije. Sve će ionako proći!"

"VI ste gospodine, ludi i bolesni!" Lela je izašla iz vozila.

"Prilično sam siguran da jesam. Ali to je ono što bolest čini, pretpostavljam."

"I pustit ćete nas da svi ovdje pomremo?

Ovako neljudski i životinjski? Dozvolit će sami sebi ubiti vlastitoga sina?" Lela je bila na rubu očaja, jecala je i gušila se u svojim uzvicima. Vittus joj je stavio ruku na rame kao gestu smirenja.

"Možda. Možda ne." Stari je sada bio već udaljen od oklopнog vozila. Približavao se Vittusu. "Vidite, to ovisi o meni. Vidiš ovaj ključ, Vittuse? E pa od vaše smrti i vraćanja u normalu dijeli me samo jedan gumbić. Samo jedan stisak i sve je gotovo! U dobrom ili lošem smislu! Ako se odlučim smilovati, pritisnut ću dugme i ovi ljudi vratit će se u normalu! Naravno, ničega se neće ni sjećati, sustav je dobro programiran. Ujutro će se osjećati pomalo mamurno. Ali ako odlučim samo odgledati predstavu..."

Stari je hodao i igrao se boga. Nema boga kao što on kaže, ali vraški mu dobro ide uloga jednoga. Bolest mu je zahvatila mozak, ne razmišlja više realno. Kako je moguće da je tolike godine živio u laži, pitao se Vittus. Je li to onaj isti otac koji ga je učio hodati, koji mu je dao čitavu tvrtku u buduću vlast?

"Nemojte, oče! Ni ste dobro. Dajte mi taj ključ i bit će sve u redu. Smislit ćemo rješenje, promijenit ćemo modifikaciju. Bit će u redu."

Vittus je pokušao biti sentimentalnan, ali starome je ta igra godila – osjećao se moćno. Ljudi-zvijeri su sada već potpuno okružili fantastičnu četvorku i čekali naredbe staroga. Savršeni roboti, robovi i igračke – marionete sistema, odlične za brzu intervenciju i djelovanje. Vittusu je sve postajalo jasnijim.

Stari se približavao. Izgledao je kao da se premišlja, kao da se njegova sentimentalnost ipak negdje probudila. Vidjelo mu se to u licu, u tim okorjelim očima, a tada je i taj tračak nade nestao.

Došao je do Vittusa i zgradio ga za vrat. Vittusove oči raširile su se što od šoka što od manjka kisika.

"Ne znaš ti što je u redu. Ništa nije u redu", prošaptao je stari gušeći svoga jedinoga sina.

A tada je stisak popustio, a stari se srušio na tlo. Iz njegova lijevog boka šikljala je krv. U njega je bio zaboden nož. Cleo je zaključio kako mu je dosta ove predstave i kako za nju nema vremena. Vittus se srušio na tlo hvatajući zrak. Lela je mahnito plakala.

Zadnji izdah Vittova oca bio je popraćen jednom jedva vidljivom suzom, a tada je živost napustila njegovo tijelo. Bilo je gotovo.

IX.

Sada:

Vittus hoda ulicama velegrada. Nitko ga ne primijećuje, on ne žele da ga primijete. Žamor i vreva ulice popraćena je bukom automobila, smijehom djece i ljudima što žure. U toj masi spodoba, Vittus je samo prazna ljuštura, zbunjena i usamljena jedinka ovog distopijskog svijeta. "Ekskluzivno, samo za vas! Ponuda koja se ne propušta! Nazovite..." Šareni su hologrami svuda oko njega. Ništa se nije promijenilo. Kako da maleni čovjek promijeni čitav svijet? To Vittus još ne zna, izgubljen je u vrevi na popodnevnom suncu. I čeka. Ali, maleni čovjek u društvu drugoga možda ipak i ima moć? A on nije sam. Tu, na drugoj strani rijeke, čeka ga Lela. Nešto udaljeniji, nalazi se Cleo. Nisu sami. *I čekaju.*

Dobar horor zahtijeva dobru atmosferu. A u Martinu priči atmosfera se cijedi sa stranica i ostavlja mrlje na jagodicama prstiju.

Pridružite nam se na svjetioniku osamljenog otoka. Ako imate hrabrosti...

Agencija za lažne vijesti

Marta Novaković

1.r., V. gimnazija, Zagreb

Nije video drugo ljudsko biće već trinaest dana. Nove su zalihe namirnica kasnile i sve što je ostalo u kuhinjskom ormariću bile su dvije kutije tvrdih krekeri, konzerva graha i nešto crne kave koju je posljednja tri jutra iznova strugao s dna limenke. Sjedeći u svojoj izlizanoj smeđoj kabanici, starac je šutke promatrao obzor, opijen mirisom iz šalice koja mu je lako mogla biti posljednja. Valovi su se muklo lomili i propinjali pod nebom od granita. Bilo je napeto poput strune, kao da će u svakom trenutku prsnuti i izliti oblake među kreste od bijele pjene. Oluja je ključala tamno gdje se nebo sudaralo s morem, i starac je znao da uzalud čezne za brodovima. Zašto bi itko isplovio po nevremenu da nahrani starog svjetioničara, toliko daleko od svijeta da bi mogao biti i duh? Starac je znao da uzalud čezne, ali to ga nije spriječilo da među valovima traži jarbole.

Odložio je šalicu i ustao. Tišina u malenoj kući uz svjetionik bila je sveprisutna, glomazna, spremna satrti sve što joj se nađe na putu. Starac se osjećao još više šuplje nego inače; praznina u želucu i u prsima

odjekivala je od odsustva zvukova. Znao je da samoća nije uzrok tome, jer na otoku on nikad nije bio istinski sam. Čak ni nakon što je pokopao Sofiju onog hladnog, mokrog rujna prije sedam godina. Nije prihvatio prijedlog da ode u mirovinu i makne se sa svoga otoka na rubu svijeta jer je znao da bi se bilo gdje drugdje osjećao samo. Napušteno. Zaboravljeno od vremena.

Ovdje su na njega pazili more i galebovi, čuvala ga je kuća i obala i svaka stuba koju je morao pogaziti da bi se uspeo do lampe na vrhu svjetionika. Ovdje je izgradio svoj sićušni svijet, kriesnicu na obzoru mornara, i ništa mu nije nedostajalo. Ljudi su bili suvišni, smetnja. Tjedni razgovori s dostavljačem namirnica uskoro su postali njegov jedini dodir s vanjskim svijetom.

Kad je bio na pola puta kroz sobu, iza njegovih leđa odzvoni udarac i rasijeće tišinu napola. On se trgne, podigne uokvirenu fotografiju s poda. Nježno pogladi palcem obraz žene koja se s nje smiješila prije nego je ponovno objesi. Na njegovu otoku stvari su rijetko ostajale na svom mjestu. Ponekad

se činilo kao da sve ima vlastiti um.

Prije nego što joj je bolest savila gnijezdo u prsim i proždrala je iznutra, Sofija je znala govoriti neobične stvari. Sva je bila takva, zato ju je volio; jednostavna u svom postojanju, svjesna vlastite prolaznosti kao da je ptica, ili oblak, ili oluja. Govorila je da su granice svjetova iznad njihova otoka tanje nego igdje drugdje. Da će jednog dana nebo jednostavno puknuti, i bogovi će sići da s njima popiju čaj. Govorila je i da more u ustima čuva tajne koje će se otkriti jedino njima, ako samo budu strpljivo čekali. Jednom ga je natjerala da joj se zakune da se nikad neće vratiti na kopno. *Vratit ćeš se kad se raspara dno neba*, rekla mu je. A on je pamtio i čuva svaku riječ koju je ikad izgovorila kao da je evanđelje.

Daske u uskom hodniku škripale su dok je starac obuvao čizme. Valjalo je očistiti leće svjetionika i upaliti svjetlo, unatoč oluji koja je obećavala da brodova neće biti stotinama milja daleko. Reda je moralto biti: ako čovjek jednom propusti obaviti posao, učinit će to opet, a onda njegov rad gubi svaku svrhu. Osim toga, osjećao se poput stranca u vlastitoj koži kad mu dlanovi nisu bili umrljani uljem.

Nakon obilaska svjetionika nikad nije odlazio ravno kući. Čak i ako je vjetar bio jak kao te noći. Čak i ako mu se činilo da će ga plima progutati.

Sjevernjak je donosio miris mlade zime i šapat nekih stranih mora, dovoljno silovit da starac počne drhtati unatoč debeloj kabanici. Sol mu se uvlačila pod bore na tamnoj koži. Stajao je poput menhira na obali, promatrajući kako se more uspinje i žvače šljunak pod prstima njegovih čizama.

Čekao ih je, kao i svake noći. Ocean se

izmicao žarkoj zraci svjetionika iza njega poput divlje zvijeri. Vjetar kao da je otežao na njegovim ramenima, počeo usporavati i grepsti mu obuze, srce mu je počelo zamuckivati u grudima i starac je znao je da će se uskoro pojavit.

Počeo je razgovarati s njima nakon Sofijine smrti, otprilike oko vremena kad je počeo čitati njezine knjige da mu prestane nedostajati. Tad je postao svjestan čudnih stvari koje su se događale na otoku, u kući: nestanci struje, rupe u zdjlim kartama gdje su trebali biti otoci, stare kosti koje je more ostavljalo na obali. Otok je bio prepun neke neobične, onosvjetske energije koju nije znao niti objasniti niti razumjeti – ali nije ga plašila. Postojaо je u skladu s njom, previše običan da bi joj zasmetao.

Odjednom, u inat vjetru, more se smirilo. Njegova neprirodno glatka površina popucala je poput stakla i kroz nju su zabilješnule oči bez svjetla.

Kao i svaki put dosad, došlo ih je šest. Uvijek je samo prva s njim govorila. Starac je vjerovao da je to zato što ostale strahuju da će ga glasom utopiti. Kad ih je prvi put vidio na obali, nije bio prestrašen, kao što je trebao biti kad su zvijezde obasjale kandže i očnjake i crne oči bez šarenica, nalik na pikule ispunjene tintom. Bio je tek razočaran što more nije svoju tajnu podijelilo s njim ranije, da može Sofiji reći koliko je imala pravo.

Prva ga je pozdravila, kao i svake noći, ležeći trbuhom na oštem šljunku plićaka. Tamne ljske njezina repa ljeskale su se pod škrtom mjesecinom dok mu je pričala nove priče iz dubina gdje nema sunca, iz praznih kabina potonulih brodova i očnih duplij utopljenih mornara. Ostalih pet provlačilo je prste kroz dugu, bijelu kosu i promatrao ga onim očima morskih pasa.

„Više ti nećemo dolaziti“, rekla mu je prva kad je potrošila riječi, a zastrti je mjesec već ljubio rub horizonta. „Otiđi, svijet se lomi. Ona stiže, skoro je tu. Otiđi i nikad se ne vraćaj.“

Blijeda tjelesa morskih djevojaka protrnula su. More se počelo micati, uvijajući se i gmižući po njihovoj ljudskoj koži. Starac uzmakne; umjesto soli, novi nalet vjetra sa sobom je donio nešto trulo. „Sluša moje prazne priče već toliko godina, a ne želiš me poslušati sad kad ti spašavam život? Idi, vrati se ljudima. Ona dolazi i nema milosti. Tek miris krvi u nozdrvama i groblje u očima.“

Starac je osjetio nešto podmuklo, nešto crno i ljepljivo kako ga oblijeva iznutra sa svakom riječju koja je prešla preko sireninih blijedi usana. Negdje u daljini kriještao je galeb. „Neću otići“, tiho je rekao, dovoljno tiho da sjevernjak podere riječi.

Prva je stisnula usne. Glas joj je bio revkijem kad je izgovorila: „Onda ćeš umrijeti.“ Bile su to posljedne riječi koje mu je ikad uputila – koje mu je itko ikad uputio. A onda su crne peraje rasjekle more i šest morskih vila nestalo je u bezdanu oceana.

Starac se naježio, i iako mu je želudac bio sasvim prazan, osjetio je kao da će povratiti. Zrak je brujaod statike, kao da svemir zadržava dah. Dok je gledao prema svjetioniku, činilo se da se nebo obrnulo; Sjevernjača je bila na jugu.

Nikad nije posebno vjerovao u nadnaravno, stvari koje postoje ne trebaju nikoga da u njih vjeruje. Baš zbog toga mu se srce ispunilo mračnom slutnjom zbog sireninih riječi. Nije znao što je Ona, ali ako je stvarna, znao je da će doći, vjerovao on morskoj vili ili ne.

Kad je došao kući, sat je bio stao i morao ga je naviti. Podovi su pucketali kao da nešto po njima puži sve dok nije ugasio svjetiljku kraj uzglavlja.

Idućeg se jutra vratio sa svjetionika pohabanih živaca i praznog želuca, a posljednja mlaka šalica kave dočekala ga je prolivena po stolu. Sjedajući opet uz prozor, sa žaljenjem je otvorio prvu kutiju kreker-a.

Galebovi su napuštali otok. Počeli su se komešati kad je posljednji put video kćeri mora, i s prozora je jasno video jata kako polijeću sa stijena i svjetionika, kao da ih nešto goni. Nije mogao sebi priuštiti da vjeruje djevojci s ribljim repom, ali ptice mu još nikad nisu lagale. Čekao je sirene sljedeće noći, ali nisu došle. Čekao je zatim san, ali nije došao. Jedino što je još imalo ritam bilo je sunce, a i ono je sjalo toliko slabo da se starac brinuo da umire. Nije se više usuđivao poricati da se nešto čudno događa, čudnije nego išta što je dotad iskusio. Nešto se razbilo u samoj srži kozmosa.

Otkad je stigao na otok, još nijednom nije upotrijebio mali radio koji se nalazio na vrhu svjetionika. S mukom progutavši posljednji tvrdi kreker, počeo je razmišljati da to učini, makar samo zbog zakašnjelih namirnica. Nisu ovako kasnile još od zime 1921., kad se more oko otoka smrznulo. Starac preko volje pogleda fotografiju na zidu. Njihala se bez vjetra, i s tom spoznajom on osjeti kako se nešto meškolji u njemu, poput crva duboko u utrobi.

Neće prekršiti obećanje dano Sofiji. Neće napustiti otok. Umrijet će ovdje, kosti će mu počivati s njezinim kostima, i ako ga ovo što se spremja želi odnijeti – neka bude tako.

Uskoro, stvari se počnu kvariti. More se počne povlačiti, ostavljajući za sobom oštice od stijena i napola raspadnute naplavine. Svake noći kad prođe uz obalu starac vidi istog galeba kako zoblje riblje iznutrice. Zrak je težak i miriše na prezrelo voće, a plime ne dolaze. Kao da otok bježi sam od sebe.

Prvo nestaje kalendar, dva dana nakon što je posljednji put vidio kćeri mora. Ne trudi ga se tražiti. Kad bi nešto nestalo na tom otoku, nikad se nije vraćalo. Koliko god se trudio, ne može natjerati ruke da se prestanu tresti.

Nedugo nakon toga nešto se događa sa samim vremenom. Ono prestaje biti rijeka i postaje more; umjesto da teče, ono se trga, vrtloži i pjeni, i odjednom starac ustaje uvečer. Brije se, umiva. Ispija prazninu šalice za kavu. Sunce preskače nebo i on ujutro pali svjetionik, maže ostatke noći na krekeri i s mukom ih guta. Glad je samo drugo ime za prazninu koja mu opsjeda čitavo klimavo tijelo.

S oba sata koja je imao spale su kazaljke. Pokušao ih je popraviti, ali smrvile su mu se pod prstima.

Polako ga preuzima očaj. Granica između sna i jave postaje njegovo utočište.

Posljednje listopadske noći nešto ga je probudilo. Nije znao što. Znao je samo da je imao noćnu moru. Nije znao što je sanjao. Znao je samo da su mu ruke mirisale na tintu, i da je nešto veliko sasvim blizu.

Nebesa su rikala vani, valovi kidali komade pocrnjelih oblaka i prožidirali ih cijele. Siguran je da se prestao sjećati, ali ne

sjeća se točno kad. Podlaktice su mu hrapave od skorene krvi, koja se rastapa i slijeva s kišom na šljunak. Ne zna kako, ne zna zašto, ali on je bez kabanice i trči prema svjetioniku. Jer nešto dolazi, a on mora nekome javiti, mora – *mora doći do radija*.

Stvarnost se raspada na fragmente. U jednom trenutku to je ledeni vjetar, okus željeza, u drugom njegovi bosi tabani u sudaru s kliskom stijenom – *mora doći do radija*. Netko mu je zgrabio srce šakom i trese ga i stišće, u venama mu vrije panika, munje deru oblake i urlaju zajedno s valovima, on trči –

Na obali je ležalo truplo sirene. Onaj galeb kljucao joj je po rebrima. I odjednom, starac se poželi nasmijati što je ikad vjerovao da će ovo preživjeti.

Prošla su stoljeća dok je svladavao svjetionik stubu po stubu. Bjesomučno je tragao za radnjom po malom, prašnjavom prostoru, slušajući kako more vani bije po korijenu svijeta. Onda, niotkud, nešto se sudari s prozorom. Staklo se razmrksa u prasku, krhotine mu zaspulu izložene ruke. Starac nije mogao pogledati niti krvavog, slomljenog galeba na podu, niti radio u svojim mokrim prstima.

Gromovi su trgali sve što je još bilo cijelo, a svjetionik je drhtao poput šupljeg trstike na vjetru. *Vratit ćeš se kad se rasparado neba*. Tonusi na koljena, starac je osjetio kako mu olovo puni kosti.

Zatim, prasak. Nebo se rasparalo, tama je procurila i počela gutati svijet. Učini mu se da je kriknuo.

Dugo je gledao samo mrak, dovoljno dugo da povjeruje da je od njega smrt napravljena.

Onda mu je srce prestalo kucati.

Iz dnevnih novina Adresseavisen, 1.11.1933.

Svjjetioničar koji već dvadeset godina održava svjetionik na otoku Mosken nedaleko od sjeverne norveške obale pronađen je mrtav sinoć u 18:56. Smatra se da je umro od srčanog udara, no okolnosti njegove smrti podižu mnogo pitanja. (...) Patio je od pothranjenosti, iako hrane u kući nije manjkalo. Osim toga, na sebi je imao samo pidžamu, unatoč oštrog zimi. (...) Zidovi spavaće sobe bili su ispisani mješavinom krvi i tinte. Rijetke poruke su razumljive, ali zbog toga ništa manje uz nemirujuće: "ONA DOLAZI" i "SKORO JE OVDJE" one su koje se posebno ističu... (...) Stručnjaci smatraju da je svjetioničar s otoka imao duševnih problema. Svjetionik neće biti u funkciji do zaključka istrage.

Dolaze! (scena iz filma) Tin Krupilnicki, 2.r.
Škola primjenjene umjetnosti i dizajna Osijek, Osijek

Ispod površine Mirta Mihac, 1.r. SSŠ Varaždin, Varaždin